

MÓRICZ ZSIGMOND GIMNÁZIUM

2000 Szentendre Kálvária út 16.

Telefon: 06-26/310-408

Fax: 06-26/505-426

e-mail: mzsgsze@t-online.hu

www.mzsg.hu

PEDAGÓGIAI PROGRAM

- Szentendre, 2008. -

Kedves Olvasó!

A *Móricz Zsigmond Gimnázium* legfontosabb dokumentumát tartja kezében. A **Pedagógiai Program** az a dokumentum, amely megfogalmazza egy iskola létének legfontosabb ismérveit, céljait és azokat a feladatokat, amiket meg kell valósítania ahhoz, hogy a legjobbak közé kerülhessen. **De mit is jelent legjobbnak lenni?** Nekünk, a gimnázium pedagógusainak, először ezt kellett átgondolnunk, hogy hozzáfoghassunk korábbi Pedagógiai Programunk átdolgozásához.

Úgy gondolom, egy kisvárosban működő több mint fél évszázados múlttal rendelkező középiskola bizonyítványát az ide járt egykori diákok és szüleinek eredményei is adják. Ebben a tekintetben nem vizsgálunk rosszul (akadémikus, egyetemi tanárok, polgármesterek, tisztos polgárok erősítik az egykori „móriczosok” sorait), de tudjuk, hogy egy bizonyítvány több lapból áll, és mi nem csak a címlapra szeretnénk büszkék lenni. Azt szeretnénk, ha minden ide beiratkozó diákunk úgy érezné: **rang, felelősség és kihívás ebbe az iskolába járni**. Azt szeretnénk, ha mi pedagógusok –akik egységesen odaálltunk e program mögé– bizonyítanánk: **a teljesítményközpontúság és a pozitív, támogató légkör nem ellentétei egymásnak**.

Ahhoz, hogy megvalósítsuk elképzeléseinket döntően kellett, hagyományainkból, múltunkból mi az, amihez ragaszkodnunk kell, amit őriznünk kell és mi az, amit a legjobb lenne felejtenünk, amin változtatnunk kell. Közhely, hogy **a siker lehetősége a változásban van, de csak az okosan átgondolt és szükséges változásban**. **Ebben a Pedagógiai Programban egy tantestület okosan átgondolta, miben kell a változás, és hol kell a hagyományokra építeni**.

Programunk segít abban is, hogy mindenkinek világos legyen: mire számíthat nálunk, és mire nem. Mi az, amiért dolgozunk, hogyan tesszük ezt, és mik azok a kiemelt nevelési - fejlesztési elvekre épülő feladatok, amelyeket számon lehet rajtunk kérni, mik azok a területek, amelyeken egyre jobbak leszünk.

Szentendre, 2008. április 02-án

Kerezi Csaba
igazgató

Tartalomjegyzék

NEVELÉSI PROGRAM

1. AZ ISKOLÁNKBAN FOLYÓ NEVELÉS ÉS OKTATÁS ALAPELVEI, CÉLJAI.....	7
1.1. Pedagógiai tevékenységünk fő alapelvei.....	7
1.2. Nevelő-oktató munkánk főbb céljai, feladatai.....	7
1.3. A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai.....	10
2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	11
2.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos főbb feladataink.....	11
2.2. Az iskolai személyiségfejlesztés, mentálhigiéné feladatszintjei, ellátása.....	13
3. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	13
3.1. Tanórán megvalósítandó közösségfejlesztési feladatok.....	14
3.2. A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai.....	14
3.3. A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai.....	15
3.4. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai.....	15
4. AZ ISKOLA KÉPZÉSI RENDJE	16
4.1. A képzés általános elvei, céljai, követelményei.....	16
4.1.1. „Gondolkodni és beszélni tanítunk”.....	16
4.1.2. Alapvető képzési célunk.....	16
4.1.3. Követelmények.....	17
4.2. A képzés szerkezete, szakaszai.....	18
4.2.1. A képzés szerkezete.....	18
4.2.1.1. Képzési sajátosságok a reál tagozaton (négy évfolyamos képzés).....	18
4.2.1.2. Képzési sajátosságok a humán tagozaton (négy évfolyamos képzés).....	19
4.2.1.3. Képzési sajátosságok a négy évfolyamos idegen nyelvi tagozatokon.....	19
4.2.1.4. Képzési sajátosságok az általános tagozaton (négy évfolyamos képzés).....	20
4.2.1.5. Képzési sajátosságok az öt évfolyamos nyelvi előkészítő évfolyammal működő idegen nyelvi tagozatokon.....	20
4.2.2. A képzés szakaszai, céljai.....	21
4.3. Képzési specialitások.....	22
4.3.1. A tagozatok kialakítása.....	22
4.3.2. A hagyományos osztálykeretek felbomlása.....	22
4.4. Nem kötelező tanórai foglalkozások óraterve.....	23
4.5. Tanórán kívüli tevékenységformák.....	23
4.5.1. Sportkör.....	23
4.5.2. Diákkör.....	23
4.5.3. Egyéb tanórán kívüli tevékenységformák.....	23
4.6. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységformák.....	24
4.6.1. A tehetséggondozás iskolánkban.....	24
4.6.2. A tehetséggondozás tevékenységformái.....	24
4.7. A szociális hátrányok, a beilleszkedési és magatartási zavarok, valamint a tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységi formák.....	24
4.7.1. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységi formák.....	24
4.7.2. Beilleszkedési és magatartási zavarok enyhítését segítő tevékenységi formák.....	25
4.7.3. Preventív tevékenységek.....	25
4.7.4. Társadalmi mobilitást elősegítő tevékenységformák.....	25
4.7.5. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok.....	25
4.8. Tanulói jogviszony létesítése.....	26
4.8.1. Belépés az iskola 9. évfolyamára.....	26
4.8.2. Belépés az iskola felsőbb évfolyamaira.....	26
4.9. Az osztályba, csoportba sorolás elvei.....	26
5. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM	27
5.1. Az iskolai gyermekvédelem feladata.....	27
5.2. A problémák megoldását segítő lehetőségek.....	27
5.3. A megoldást segítő személyek, intézmények.....	27

6. A SZÜLŐ, TANULÓ, PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI.....	28
6.1. A szülővel való együttműködés.....	28
6.2. A tanulókkal való együttműködés	29
7. AZ ISKOLAHASZNÁLÓK KÖRÉT MEGHALADÓ KÖZSZOLGÁLATI FUNKCIÓK.....	30
8. TÁRGYI ÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEK	31
8.2. Tárgyi feltételek	31
8.2. Személyi feltételek	31
8.3. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.....	32
9. KÖRNYEZETI NEVELÉSI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM.....	32
9.1. Helyzetkép	32
9.1.1. Belső: az iskola	32
9.1.2. Külső: a település és a régió, a helyi értékek	32
9.2. Erőforrások	32
9.2.1. Belső erőforrások.....	33
9.2.2. Külső erőforrások.....	33
Intézmény, szervezet.....	33
A kapcsolat formája, tartalma	33
9.2.3. Tárgyi erőforrások.....	33
9.3. Alapelvek, célok.....	34
9.3.1. Alapelvek, jövőkép, hosszútávú célok.....	34
9.3.1.1. Általános célok, értékek	34
9.3.1.2. Pedagógiai célok.....	34
9.3.2. Konkrét célok	34
9.4. Tanulásszervezési és tartalmi keretek.....	35
9.4.1. Tanórai keretek.....	35
9.4.2. Tanórán kívüli lehetőségek.....	40
9.5. Módszerek	41
9.5.1. Szempontok a módszerek kiválasztásakor.....	41
9.5.2. Alkalmazott módszerek	41
9.6. Taneszközök.....	42
9.7. Az iskolai környezet	42
9.8. Kommunikáció.....	42
9.9. Minőségirányítás.....	42
9.10. Továbbképzés.....	42
9.11. A mindennapos testedzés programja	43

HELYI TANTERV

10. A MÓRICZ ZSIGMOND GIMNÁZIUM ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK ÉS AZOK ÓRASZÁMAI	45
10.1 Fogalommagyarázat.....	45
10.1. A GIMNÁZIUMBAN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, ÓRASZÁMOK ÉS ÓRATERVEK.....	47
10.1.1. A KILENCEDIK évfolyam óraterve – négy évfolyamos gimnáziumi képzés.....	47
10.1.2. A TIZEDIK évfolyam óraterve – négy évfolyamos gimnáziumi képzés.....	48
10.1.3. A TIZENEGYEDIK évfolyam óraterve – négy évfolyamos gimnáziumi képzés.....	49
10.1.4. A TIZENKETTEDIK évfolyam óraterve – négy évfolyamos gimnáziumi képzés.....	50
10.1.5. Az öt évfolyamos német és angol nyelvi tagozatok óraterve (9 – 13. évfolyam)	51
10.1.6. A 11-12 és 13. évfolyamon szabadon választható tantárgyak	52
10.1.7. ÓRATERV	53
11. A TANULÓK ÉRTÉKELÉSÉNEK RENDSZERE.....	54
11.1. Az értékelés alapelvei.....	54
11.2. Az értékelés módjai iskolánkban	54
11.2.1. Kategorizált szöveges értékelés.....	54
11.2.1.1. A magatartás.....	54
11.2.1.2. A szorgalom	55
11.2.1.3. A kategorizált szöveges értékelés egyéb formái	56

11.2.2.	Nem kategorizált szöveges értékelés	56
11.3.	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	56
11.3.1.	A számonkérés alapelvei	56
11.3.2.	A számonkérés formái.....	57
11.3.3.	A számonkérés követelményei.....	57
11.3.4.	A tájékoztatás rendje	58
11.4.	A tanulók tanórán kívüli teljesítményének értékelése	58
11.5.	Az értékelés dokumentálása	59
11.6.	A magasabb évfolyamba lépés feltétele	59
11.7.	A tanulók írásbeli beszámoltatása.....	59
11.7.1	A közös követelmények ismertetése	59
11.7.2	Az írásbeli számonkérések formája és rendje:	60
11.7.3.	Az írásbeli beszámoltatások korlátai, az értékelésben betöltött súlya	60
11.8.	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	61
11.9.	Az egyes tantárgyi modulok értékelése és minősítése	62
11.10.	Azon tantárgyak, tananyagok köre, amelyekből a tanuló teljesítményét nem kell írásban értékelni, illetve nem kell osztályzattal értékelni.....	62
12.	A TANKÖNYVEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	62
13.	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK FELMÉRÉSÉHEZ HASZNÁLT MÓDSZEREK.....	63
14.	TANTÁRGYAK TANANYAGA ÉS KÖVETELMÉNYEK	64
7.1.	A helyi tanterveket tartalmazó tantárgyi füzetcsomagok (1. sz. melléklet)	64
7.2.	A középszintű érettségi vizsga témakörei.....	64
15.	A PEDAGÓGIAI PROGRAM SZEMÉLYI ÉS IDŐBELI HATÁLYA	71
16.	A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA, MEGISMERTETÉSÉNEK ÉS MEGISMERHETŐSÉGÉNEK RENDJE	71
17.	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	71

NEVELÉSI PROGRAM

1. AZ ISKOLÁNKBAN FOLYÓ NEVELÉS ÉS OKTATÁS ALAPELVEI, CÉLJAI

1.1. Pedagógiai tevékenységünk fő alapelvei

- Olyan pedagógiai légkör kialakítására törekszünk, amelyben a **pedagógusnak vezető szerepe** van a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében.
- A tanulók **saját tapasztalataik megszerzésével**, önállóságuk, kezdeményezőkézségük és kreativitásuk kibontakozásával legyenek részesei a nevelés-oktatás folyamatának.
- Differenciált képzési rendszerünk alapján **határozott követelményeket** támasztunk a tanulókkal szemben, bármely tagozatot, csoportot választják egyéni érdeklődésük, irányultságuk és képességük szerint. A következetes követelménytámasztással is önállóságra nevelünk.

1.2. Nevelő-oktató munkánk főbb céljai, feladatai

Alapvető célunk

az egyénileg eredményes és a közösség számára is értékes életvitel képességének kialakítása, a tanulók konstruktív életvezetésre való felkészítése.

Iskolánk tevékenységi rendszerét az alábbi **általános célok** határozzák meg:

- **Pozitív belső légkör és tartalmas együttműködés kialakítása a tanulók között és a tanár-diák kapcsolatban**

Ezen a területen sikeresnek tekintjük magunkat akkor, ha

- a partneri elégedettségi vizsgálatok értékei pozitívak (az Intézményi Minőségirányítási Programban rögzített mérési módszer kritériumai alapján);
- az iskolai hiányzási átlag a 2007/2008. tanévhez képest csökkenő értéket mutat;
- a tanórán kívüli rendezvényeken, foglalkozásokon, szabadidős programokon a tanulók nagy számban és aktívan vesznek részt.

A cél eléréséhez, megtartásához fontos feladatunknak tartjuk

- a tanulók egyéni adottságainak, képességeinek minél teljesebb figyelembevételét (a képzési rendünk kínálatával és működtetésével, tanulmányi és szabadidős rendezvényeinkkel);
- a tanulók sikerélményhez juttatását (erőfeszítést igénylő, de sikert ígérő feladatok kitűzésével; rendszeres és következetes értékeléssel).

- **A kétszintű érettségi vizsgára és a felsőfokú tanulmányokra való minél színvonalasabb szakmai felkészítés**

Ezt a célkitűzést teljesültnek akkor tekinthetjük, ha

- minden tizenkettedik évfolyamos tanulónk érettségi bizonyítványt szerez;
- az egyes érettségi tárgyak írásbeli vizsgarészeinek tantárgyi átlagai nem térnek el lényegesen a 12. osztály félévi illetve év végi átlagaitól;
- a felsőoktatásba felvettek száma az emelt szintű képzést eredményesen teljesítő tanulók körében kimutathatóan növekszik, illetve
- az emelt szintű képzésben jó eredményeket elért tanulóink sikeres emelt szintű érettségiket tesznek, az érettségi után azonnal bekerülnek a felsőoktatásba.

A megvalósulás érdekében feladatunknak tekintjük

- a kétszintű érettségire való felkészítést
- az igényes, színvonalas és következetesen követelményeket támaztó szaktanári munkát;
- a differenciált képzési rendszer hatékony működtetését;
- a folyamatos pályaorientációs munkát.

- **Az anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs kulcskompetenciák fejlesztése**

Munkánkat akkor tartjuk eredményesnek, ha

- valamennyi tantárgy oktatása során a kommunikáció-központúság kerül előtérbe;
- a tanulók nagyobb része cselekvő módon vesz részt az anyanyelvi, anyanyelvvvel kapcsolatos rendezvényeken, versenyeken, foglalkozásokon (vers- és prózamondó verseny, Kazinczy-verseny, helyesírási verseny, Édes anyanyelvünk verseny, humán osztályok találkozója, színjátszókör stb.);
- folyamatosan növekszik az idegen nyelvi nyelvvizsgák, az emelt szintű idegen nyelvi érettségik száma;
- hagyományainknak megfelelően szép eredményeket érünk el magyarból és idegen nyelvekből az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyeken;

A cél elérése érdekében elengedhetetlen feladatnak tartjuk, hogy

- tanulóink megfelelő tanári motivációt kapjanak a kisebb-nagyobb közösségek előtti nyilvános szereplésre;
- jelenjenek meg a tantervekben, tanmenetekben, óravázlatokban és a tanítási órákon a szerepeltető, véleménynyilvánításra ösztönző és a mindennapi élethelyzeteket gyakoroltató feladatok (kapcsolatteremtési módok, nyilvános szereplés, ügyintézési szituációk, hatásos és meggyőző érvelés stb.);
- az anyanyelv igényes használatára való ösztönzés és példamutatás a nevelési-oktatási folyamat egészében jelen legyen;

- **Az egészséges és kulturált életvitel igényének, a környezettudatos gondolkodásmódnak kialakítása,**

A célkitűzés megvalósítása során elégedettek akkor lehetünk, ha

- az iskolaépület tisztasága, rendezettsége, az osztályterem igényes tanulói díszítése nem hagy kívánnivalót maga után;
- a sportolási lehetőségek kihasználtak, diákjaink nagy része él a mindennapos testedzés lehetőségével, az iskolai sportrendezvényeken nagy a részvétel;
- tanulóink többsége mozi-, színház és/vagy hangverseny-látogatóvá válik, rendszeresen és értő módon használja az iskolai (vagy más) könyvtárat;
- prevenciós tevékenységünk során minden tanuló kellő információt kap mentálhigiénés kérdésekről, az egészségüket fenyegető veszélyekről, a szenvedélybetegségekről, a prevenció lehetőségeiről;
- diákjainkat megismertetjük a kulturált viselkedés alapvető szabályaival, s tanulmányaik során ezek betartása belső szükségletükké válik;
- A környezettudatos gondolkodásmód, a környezetvédelem az ökológiai alapproblémák iránti érdeklődés és érzékenység látható és tevékeny módon megjelenik diákjaink többségénél.

Kiemelt feladatunknak tartjuk ezen a területen

- az iskolánkban hagyományos diáktevékenységek megszervezését, segítségét az iskolai környezet esztétikusabbá tételéért (faültetés, tanterem-díszítési verseny, meszelés, padok tisztítása stb.);
- a környezetvédelmi programok rendszeres megszervezését (használatlan-gyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, környezetbarát iskolaudvar kialakítása, köztisztasági akciókban való részvétel);
- iskolai sportkörök működtetését, sportnapot, iskolán kívüli közös sporttevékenységek szervezését (kirándulások, táborok), iskolai, egyéni és osztályok közötti sportversenyek rendezését;
- egészségneveléssel és mentálhigiénével kapcsolatos rendhagyó órák szervezését;
- mozi-, színház-, hangverseny-, múzeumlátogatások szervezését;
- az osztályfőnöki órák közé kötelezően, a többi tanóraba lehetőség szerint épüljenek be könyvtári órák.

- **Nyitott fiatalok kibocsátása, akik képesek önálló alkotás, érték létrehozására, kreatív gondolkodásmódra**

Eredményesek akkor lehetünk, ha

- a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon a tevékenységközpontúság meghatározóan jelen van;
- a differenciálás a nevelési-oktatási folyamatban megvalósul;
- végzett tanulóink visszajelzései pozitívak.

Feladatunknak tartjuk ennek érdekében

- a tanulói aktív részvételt, tevékenységközpontúságot előtérbe helyező pedagógiai módszertani kultúra elsajátítását, általánossá tételét;
- azt, hogy valamennyi tanórán céltudatosan jelenjen meg az önálló tanulás kulcskompetenciájának fejlesztése;
- a végzett tanulóink sorsát figyelemmel kísérő nyomonkövetési rendszer működtetését.

1.3. A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Céljaink megvalósítására intézményünk önálló képzési rendet, **saját iskolaszervezeti modellt** dolgozott ki, ahol teret nyernek az osztályon belüli és az osztályközi **csoportok** mint a tanulók közötti különbségek kezelésének, az azonos érdeklődésűek és a tehetségesek fejlődésének sikeres eszközei. Ezek a differenciáló csoportok a tanulók aktuális felkészültségének és érdeklődésének figyelembevételével szerveződnek a kötelező tanórai időkeret egy részében, amikor a tagozatokon (csoportokban) mindenki a felkészültségének, tehetségének megfelelő színvonalú képzésben vesz részt.

Nevelési módszereinket igyekszünk úgy megválasztani, hogy azok

- igazodjanak a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez;
- igazodjanak a pedagógusok személyiségéhez, pedagógiai kultúrához, felkészültségéhez;
- igazodjanak a mindenkori szituációkhoz és annak tartalmához.

Eszközeink között egyaránt szerepelnek a

- nyelvi és
- nem nyelvi (nonverbális) eszközök, valamint a
- különböző szociális technikák (technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez, szociális képességfejlesztő technikák).

Nevelési módszereinket kitűzött céljainkhoz igazítjuk. Egyaránt alkalmazzuk

- a meggyőzés, felvilágosítás, tudatosítás módszereit;
- a tevékenységek megszervezésének módszereit és
- a magatartásra ható módszereket.
(Ez utóbbiak közül előnyben részesítjük az ösztönző módszereket, de a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárására, a negatív viselkedés kialakulásának megakadályozására élünk a felszólítás, követelés, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás eszközeivel is.)

A pozitív belső légkör, megfelelő magatartás, kulturált életvitel kialakításához is előnyben részesítjük az ösztönző módszereket (**elismerés, biztatás, dicséret**). A tevékenység megszervezéséhez, önálló alkotás, érték létrehozásához módszereinket (**megbízás, előadás, beszámoló, követelés, csoportmunka, a tanulók informatikai jártasságára építő és annak helyes alkalmazását fejlesztő feladatok**) úgy választjuk meg, hogy hozzáigazítsuk az adott szint követelményrendszeréhez.

Az anyanyelvi és idegen nyelvi információközlésben legfontosabb szerepe a verbális eszközöknek van (**beszéd, beszélgetés, irányított beszélgetés, előadás**).

A világra vonatkozó ismeretek mellett, azokkal szinkronban **különbéle személyiségfejlesztő módszerekkel** törekszünk alakítani a tanulók belső, pszichés világát, társas kapcsolatait, egyedi tulajdonságait, készségeit, fejleszteni szociális kompetenciájukat.

A tanulók problémamegoldó és konfliktuskezelő készségét **minta- és modellnyújtással**, illetve **megerősítéssel** kívánjuk fejleszteni.

2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Az egyénileg eredményes és a közösség számára is értékes életvitel képességének kialakítását nevelőtestületünk a személyiségfejlesztés módszereivel, eszközeivel is segíti.

Célunk a fiatalok **nyitott, szociális kompetenciával rendelkező, motivált, önfejlesztésre, önművelésre képes, hiteles, autonóm személyiséggé nevelése**.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok elvégzését elsősorban az osztályfőnökök végzik, az iskolai nevelés feladatai azonban az iskolai élet valamennyi megnyilvánulásában, valamennyi iskolai tevékenységben egységesen érvényesítendőek.

2.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos **főbb feladataink** az alábbi kiemelt területek közé csoportosíthatók:

- **A tanulók sokoldalú, mély és körültekintő megismerése; a pozitív énkép kialakulásának és megerősítésének segítése**

A személyiségfejlesztés alapfeltétele a tanulók személyiségének minél alaposabb megismerése. Ez a munka a nevelőtestület egyik legfontosabb feladata. Az egy osztályt tanító tantestület számára konzultációs lehetőséget biztosítunk, a szülőkkel folyamatos, személyes kapcsolatot alakítunk ki. A szakmai segítséget belső (szabadidő-szervező pedagógus, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnökök) és külső szakemberek segítségével biztosítjuk a feladatoknak megfelelően.

- **A tanulók motivációjának fejlesztése**

A motiváció az iskolai személyiségfejlesztés központi kategóriája, fejlesztése fontos feladatunk. Magában foglalja a tanulók siker-, elismerés- és teljesítményvágyát, a tanulói kötelességtudatot, a tanulási igény szintet, az egészséges tanulási ambíciót, a helyes tanulási életprogram kialakulását, a kötődési hajlam és az önértékelés fejlesztését. A motiváció mértékének tanulónkénti megismerése és a motiváció fejlesztésére egyéni és csoportos módszereket alkalmazunk (osztályfőnöki órák keretében, egyénre szabott motívumfeltárás és fejlesztés; a teljesítmény személyre szóló és objektív értékelése szóbeli vagy írásbeli formában; pályaorientáció)

- **A szociális kompetencia és képességrendszer fejlesztése**

Iskolánk számára nagyon fontos feladat a szociális kompetencia fejlesztése, a szociális deficit lehetőség szerinti csökkentése. Tartalma a szociális értékrendek megismerése, a pozitív értékrend elfogadásának és az e szerinti viselkedés,

magatartás elsajátításának, a szociális képességek kiépülésének, a kreativitás növelésének segítése; feladatunk megfelelő szociális szokások, minták, attitűdök, meggyőződések, készségek és ismeretek elsajátíttatásának elősegítése, a szabálytudat, a döntési szabadság és a felelősség szerepének tisztázása, az egyéni szociális értékrend fejlesztése, a szociális hajlamok feltárása, konfliktuskezelő technikák.

Olyan iskolai életrend, légkör kialakítására, működtetésére törekszünk, amelyben a tanulók biztonságban érik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, egyértelműek és mindenkitől következetesen elvártak.

- **Az egészséges és kulturált életmódra nevelés**

Az egészséges életmódra nevelés célzottan megjelenik a pedagógiai program részét képező környezeti nevelési és egészségnevelési programban, illetve a mindennapos testedzés programjában.

Az alább felsoroltakat külön kiemeljük.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink testi, önellátási, önkifejezési, önvédelmi, önértékelési, önmegismerő és önfejlesztő képességeit fejlesszük.

E területen feladatunknak tekintjük, hogy az iskola a tanulók mozgásszükségletének kielégítéséhez mindennap lehetőséget teremtsen, kialakítsa a diákokban a rendszeres testedzés, sportolás, természetjárás, a harmonikus, esztétikus mozgás iránti igényt.

További feladataink e területen:

- a kulturált viselkedés tevékenységformáinak megismertetése, gyakoroltatása az életkori sajátosságoknak megfelelően (egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, testápolás, rendszeret, a szűkebb környezet, osztályterem díszítésének, rendben tartásának igénye);
- az önkifejezés megfelelően gazdag és igényes módjainak tudatosítása, gyakorlása (kommunikációs és előadói képesség, befogadó képesség, alkotóképesség fejlesztése);
- az egészséges életmód megismertetése, a realitásoknak, mélyebb értékeknek, távolabbi érdekeknek megfelelő viselkedésnormák erősítése;
- a rendszeres önértékelés lehetőségének megteremtése, gyakoroltatása;
- a tehetség kibontakoztatásának segítése.

- **Az esztétikai élményszükséglet kialakítása és fenntartása**

Törekszünk arra, hogy iskolánk és környezete minden részletében igényes, esztétikus legyen, ahol a tanulók jól érik magukat, ahol ízlésük, igényességük továbbfejlődhet.

Fontos feladatunknak tartjuk a tanulók művészi (zenei, vizuális, irodalmi) befogadóképességének tudatos fejlesztését (rendhagyó zenei órák, hangverseny, színház-, mozilátogatás szervezése, kiállítások rendezése, látogatása), továbbá a kreativitás fejlesztését a tanórákon és olyan tanórán kívüli foglalkozások, programok szervezésével, amelyek alkalmat adnak az alkotó tevékenységre is.

2.2. Az iskolai személyiségfejlesztés, mentálhigiéné feladatszintjei, ellátása

Feladatok	Az ellátás illetékesei	Segítő(k)
1. Általános (testi-lelki-szociális) személyiség- (egészség-) védelem és fejlesztés <ul style="list-style-type: none"> a személyiség harmonikus, egészséges fejlődésének szolgálata, készség, képesség, tehetséggondozás és fejlesztés zavarfelismerés, zavorszűrés, problémakezelés, preventív védelem, megelőzés 	pedagógusok pedagógusok, osztályfőnökök, pedagógus-pszichológus együttműködés, közös ellátási terv kialakításával	gyermek- és ifjúságvédelmi felelős pedagógus team, szükség esetén felkért pszichológus, szakkonzultáns
2. Támogató tevékenység <ul style="list-style-type: none"> a tanulók segítése és kapcsolati, közösségi problémáik, zökkenők feldolgozása (eseti konfliktus, probléma, átmeneti enyhébb zavar feldolgozása) 	pedagógusok, pedagógus-pszichológus együttműködés, közös ellátási terv kialakításával	
3. Személyiségkorrekció, pótló fejlesztés <ul style="list-style-type: none"> tartóssá váló, alkalmilag tüneti viselkedés állandósult magatartásproblémák teljesítményzavarok (családi problémák, hátrányos helyzet) 	mentálhigiénés team: pedagógus, családgyógyító, iskolaorvos, gyámügyi illetékes, jogász	iskolavezetés pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi felelős
4. Egészség-helyreállítás, terápia <ul style="list-style-type: none"> betegségi szint, a magatartás-, személyiségzavar megoldása gyógyító szaksegítséget kíván 	átirányítás iskolán kívüli gyógyító-nevelő intézménybe (nevelési tanácsadó, szakorvos)	külső szakmai segítség

3. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉssel KAPCSOLATOS FELADATOK

Nevelőtestületünk fontosnak tartja, hogy tanulóink érezzék: a Móricz Zsigmond Gimnázium iskolai „nagyközösségének” tagjai. Nevelési elveinkkel, képzési rendünkkel, rendezvényeinkkel és helyi hagyományaink ápolásával az iskolához való kötődést szeretnénk erősíteni.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai célkitűzéseink közül kiemelendők tartjuk, hogy

- minden tanuló ismerje meg a társas együttélés azon szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek;
- tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról szabatosan kommunikálni, szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a konfliktusok közös kezelése és megoldása terén; tanulják meg az egymás iránti toleranciát;

- tanulóink legyenek képesek önálló, felnőtt életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani; kapjanak kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.

Törekszünk arra, hogy a nyilvánosság minden lehetséges eszközét felhasználva (iskolarádió, iskolaújság, faliújság, személyes kommunikáció) kapjanak a tanulók tájékoztatást az őket érintő eseményekről, a nekik kínált lehetőségekről.

A közösségfejlesztés főbb területei:

- tanórák,
- tanórán kívüli foglalkozások,
- diák-önkormányzati munka,
- szabadidős tevékenység.

3.1. Tanórán megvalósítandó közösségfejlesztési feladatok

Mivel az osztályközösségek és a differenciált képzési rend alapján keletkezett tanulócsoportok a tanulók fő iskolai tevékenységének, tanulmányi munkájának összefogó kerete, alapvető élet- és munkaközössége, **legfontosabb célunk**, hogy ezekből a véletlenszerűen összetömörült csoportokból olyan közösséget formáljunk, amely képes és hajlandó

- a közös cél érdekében,
- a közös értékrend elfogadására és
- az iskola szervezett keretein (tanórákon) belül

ennek megfelelően viselkedni.

Ennek érdekében a nevelőtestület az alábbi feladatok elvégzésére törekszik:

- a tanulás támogatása segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és munkaerőkölcs erősítésével,
- a közvetlen tapasztalatszerzés lehetőségének megteremtése,
- a tanulók tanulmányokkal kapcsolatos kezdeményezéseinek támogatása, önállóságuk, öntevékenységük fejlesztése,
- egységes követelmény- és elvárásrendszer érvényesítése, összehangolt nevelési eljárások alkalmazása.

3.2. A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

A nevelőtestület célja, hogy **a tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formái, az itt szerzett élmények, tapasztalatok is a közösségfejlesztést szolgálják.**

Szorgalmazzuk, hogy a diákok vegyenek részt tanórán kívüli foglalkozásokon (énekkar, színjátszókör, sportkör foglalkozások keretei között szervezett foglalkozások, diákkör), így az azonos érdeklődésű tanulók kisebb közösségekben is együtt lehetnek.

Feladatunknak tartjuk, hogy

- tanítványainkat a társas együttélés alapvető szabályaira megtanítsuk,
- a tevékenységek pedagógiai irányításával a közösséghez való tartozás és az egymásért való felelősség érzését erősítsük, az együttműködés formáit megismertessük.

3.3. A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

Az iskolai diákönkormányzat tanulóink önirányító, önszervező közössége, melynek keretében a tanulók a diákönkormányzatot segítő pedagógus vezetővel együtt, önállóan intézik saját ügyeiket.

Célunk, hogy tanítványaink a diákönkormányzat működése során tanulják meg jogaikat gyakorolni, a jogok által biztosított mozgásterületet kihasználni, gyakorolják állampolgári szerepeiket. Szerezzenek tapasztalatokat a konfliktusok kezelésében, azok megoldásában; tanulják meg a konszenzuseresést.

A diákönkormányzat saját működési szabályzata alapján tevékenykedik.

A nevelőtestület feladatai:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek az egyéni érdekekkel is összhangban vannak,
- a hagyományokon alapuló közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- a diákság olyan közösséggé alakítása, fejlesztése, amely büszke saját sikereire, eredményeire, értékeli a más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

3.4. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A tevékenységformák kialakításakor törekszünk arra, hogy a résztvevők adottságára építve érdeklődésük ne csak alkalmanként, véletlenszerűen érvényesüljön, hanem tartós aktivitásra ösztönözzön. Segítjük olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.

Feladataink:

- folyamatosan fejlesztjük az intézményen belüli formális alakzatok (osztályok, tanulócsoporthok, évfolyamok) együttműködését (gólyabál, szalagavató, ballagás, humán, reál, nyelvi osztályok találkozójának önálló szervezése, rendezése);
- különféle programokkal, megbízásokkal erősítjük az osztályközösségek kialakulását (osztálykirándulások, osztályprogramok szervezése, megbízás évnitó, évváró ünnepélyek, iskolai ünnepségek rendezésére, szervezésére);
- nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy diákjaink védjék, ápolják közvetlen környezetünket (évente tanterem-díszítési versenyt rendezünk; az osztályok rendszeresen lesúrolják padjaikat, évente festik tantermeiket; a ballagó végzős osztályok fát ültetnek az iskola parkjába);
- segítjük a diákok bekapcsolódását a városi közéletbe (felkészítés egyes kulturális rendezvényeken való aktív részvételre, szereplésre);
- támogatjuk, megszervezzük a nemzetközi diákcsere-programokat; folyamatosan ápoljuk testvérvárosi kapcsolatainkat Wertheim, Huntington, Salon de Provance diákjaival, évente legalább egy külföldi utazási lehetőséget teremtünk;
- színházlátogatásokat szervezünk úgy, hogy egy osztály egy tanévben minimálisan egyszer jusson el színházi előadásra;
- támogatjuk a tanulói igények alapján szerveződő önképzőkör, diákkör, filmklub, idegen nyelvi filmklub létrejöttét, működését;
- igény szerint nyári táborokat, sítábort szervezünk;
- alkalmanként hangverseny-, mozi-, múzeumlátogatásokat szervezünk, iskolai (osztályonkénti és egyéni) sportversenyeket rendezünk;

- rendezvényeinkkel bemutatkozási lehetőséget teremtünk tehetséges tanulóink számára (Móricz-gála, képzőművészeti kiállítások, rendhagyó zenei óra, vers- és prózamondó verseny, dalverseny);
- meghívott előadók részvételével iskolai előadásokat rendezünk.

4. AZ ISKOLA KÉPZÉSI RENDJE

4.1. A képzés általános elvei, céljai, követelményei

4.1.1. „Gondolkodni és beszélni tanítunk”

„Gondolkodni és beszélni: nem lehetne rövidebben és mégis teljesebben megjelölni egész középiskolai tanításunk célját.

Nem tanítunk mesterséget és nem képesítünk semmi mesterségre. Nem tanítunk ismereteket a feledésnek. Gondolkodni és beszélni tanítunk.

...

Gondolkodni és beszélni: voltaképp egy. Beszélni és gondolkodni tehát egyszerre tanulsz és folyton és lassan. De amihez egész középiskolai pályádon állandó gyakorlással szoktatnak, annak kell tudatossá válnia benned, hogy azontúl magad is szoktathasd magadat.”

(Babits Mihály)

4.1.2. Alapvető képzési célunk

a színvonalas középfokú oktatás korszerű és igényes ismeretek közvetítésével és a személyiség fejlesztésével. E cél megvalósításának érdekében a differenciálás és a speciális képzés lehetőségeit hangsúlyosan vesszük figyelembe

Közvetíteni kívánjuk

- az alapvető tudományos szintű ismereteket;
- az egyes tantárgyak, szakterületek mélyebb szintű elsajátításához szükséges anyagokat;
- az általános emberi értékeket (becsületesség, kötelességtudat, felelősség), az erkölcsi és a társadalmi normákat;
- a magatartási és viselkedési szabályokat, modelleket.

Fejlesztetni kívánjuk tanulóinknál

- az értelmes, kreatív, kritikus gondolkodást;
- az anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs kompetenciákat;
- az egész életen át tartó tanulási igényt;
- a demokratikus és felelős döntési készséget;
- a másokra való figyelmet, a világ dolgai iránti érdeklődést;
- az egészséges és kultúrált életmódra való törekvést (testi és lelki értelemben)
- a művészeti érzékenységet.

Nevelési koncepciónk alapelemei tehát a következők

- humánus emberré nevelés, a humanista ember- és társadalom-eszményének előtérbe állítása;
- a hazafias nevelés, hagyományaink őrzése és a nemzeti megértésre való törekvés;
- bekapcsolódás Európa szellemi áramlataiba;
- a tudás megszerzésében a kreatív, variábilis tudás kerüljön az első helyre, kiemelten fontos a sokirányú alkalmazhatóság;
- a megfelelő magatartáskultúra kialakítása;
- a környezethez való alkalmazkodás készségének erősítése;
- a döntésképeség és a következmény-elemzés készségének megalapozása;
- az önálló alkotás, az érték létrehozása, ezek szükségességének és szépségének megmutatása;
- a társakhoz és a kisebb-nagyobb közösségekhez való viszonyulás helyes módozatainak kialakítása.

Célunk tehát olyan érett, nyitott fiatalok kibocsátása iskolánkból, akik sokoldalú alapismerettel rendelkeznek és igényes tudás birtokában – a specializáció következtében – magasabb szintű képzésben is megállják a helyüket.

4.1.3. Követelmények

Az iskolánkból kikerülő tanulók az oktatási-nevelési folyamat eredményeképpen önállóan és kreatív módon legyenek képesek saját tudásuk bővítésére, azaz megszerzett ismereteik alkalmazhatók legyenek mind a napi gyakorlatban, mind pedig a továbbtanulás során.

Követelmény, hogy tanulóinkra legyen jellemző

- a színvonalas alapműveltség és a nyitott sokoldalúság;
- egymás tisztelete és a mások értékeinek megbecsülése;
- aktivitás a közösségi életben (elsődlegesen az iskola életében);
- a komplex látásmód, valamint az analízáló és szintetizáló gondolkodásmód alkalmazása;
- az összehasonlítási, csoportosítási, rendszerezési készség, az általánosítás és következtetés képessége;
- a helyes kommunikáció és előadásmód (anyanyelven és idegen nyelveken);
- a digitális kulcskompetenciák alkalmazása;
- a csoport- és csapatmunkára, együttműködésre való képesség és hajlandóság.

4.2. A képzés szerkezete, szakaszai

4.2.1. A képzés szerkezete

Iskolánk négy és öt évfolyamos képzést folytató gimnázium.

Tanulóink gimnáziumba jelentkezésének, egyben középiskolai pályafutásának alapvető célkitűzése az, hogy a képzési szakasz végén érettségi vizsgát tegyenek, méghozzá úgy, hogy az lehetőséget nyújtson számukra felsőfokú tanulmányok folytatására.

Iskolánk a továbbtanulási irányokat messzemenően figyelembe vevő differenciált szerkezetű képzési struktúrát dolgozott ki.

A **négy évfolyamos gimnáziumi osztályainkban** a tanulók– a jelentkezéstől és felvételtől függően – a következő tagozatokon tanulhatnak:

- reál,
- humán,
- idegen nyelvi (angol és német),
- általános

Az **öt évfolyamos gimnáziumi osztályainkban** tanulóink a kilencedik évfolyamon nyelvi előkészítő évfolyamon tanulnak, majd a helyi tanterv követelményei szerint folytatják tanulmányaikat a 13. évfolyam végéig. Képzési rendjük egységes öt évfolyamos képzési rend, mely eltér a négy évfolyamos gimnáziumi osztályokétól.

4.2.1.1. Képzési sajátosságok a reál tagozaton (négy évfolyamos képzés)

A reál tagozatot azoknak a diákoknak javasoljuk, akik érdeklődnek a természettudományok iránt, az általános iskolai tanulmányaik során ezekből a tárgyakból kimagaslóan teljesítettek. Terveik szerint felsőfokú tanulmányaikat az agrár, egészségügyi, gyógypedagógiai, informatikai, műszaki, természettudományos szakcsoportok valamelyikén kívánják folytatni.

Kiemelt tárgyak az egyes csoportoknál részletezettek szerint a matematika, fizika, kémia, biológia és informatika.

A tagozaton belül a tanulók a gimnáziumba megküldött jelentkezési lapjukon jelölt szándékuk szerint két csoport közül választhatnak:

• MŰSZAKI – INFORMATIKA CSOPORT

Ajánljuk a műszaki pályákra, tudományegyetemek és főiskolák matematika és/vagy fizika és/vagy informatika, programozás szakjaira készülő tanulóknak.

A képzés sajátossága: magasabb óraszámú matematika-, fizika- és informatikaoktatás. Felkészítés emelt szintű érettségire.

A képzési rend egységes négy évre szóló program. **A követelmények csak a nem kötelező tanítási órákon való részvétellel teljesíthetők.**

• BIOLÓGIA-KÉMIA CSOPORT

Ajánljuk biológia vagy kémia iránt fokozottan érdeklődő, orvosi, állatorvosi, gyógyszerészi, agrár- vagy erdőmérnöki, biológusi, környezetvédelmi, egészségügyi, vegyész vagy pedagógus pályára készülő tanulóknak.

A képzés sajátossága: magasabb óraszámú matematika, biológia- és kémiaoktatás. Felkészítés emelt szintű érettségire.

A képzési rend egységes négy évre szóló program. **A követelmények csak a nem kötelező tanítási órákon való részvétellel teljesíthetők.**

4.2.1.2. Képzési sajátosságok a humán tagozaton (négy évfolyamos képzés)

A humán tagozatot azoknak a diákoknak javasoljuk, akik érdeklődnek a humán tárgyak iránt, az általános iskolai tanulmányaik során ezekből a tárgyakból kimagaslóan teljesítettek. Terveik szerint felsőfokú tanulmányaikat a bölcsész, jogi, tanári, tanítói és óvodapedagógusi szakirányok valamelyikén kívánják folytatni.

Kiemelt tárgyak az egyes csoportoknál részletezettek szerint: magyar, történelem és mozgóképkultúra és médiaismeret.

A tagozaton belül a tanulók a gimnáziumba megküldött jelentkezési lapjukon jelölt szándékuk szerint két csoport közül választhatnak.

- **MAGYAR-TÖRTÉNELEM CSOPORT**

Ajánljuk olyan humán érdeklődésű tanulóknak, akik jogi, államigazgatási, tanári és bölcsész pályára készülnek.

A képzés sajátossága: magasabb óraszámú magyar- és történelemoktatás. Felkészítés emelt szintű érettségire.

A képzési rend egységes négy évre szóló program. **A követelmények csak a nem kötelező tanítási órákon való részvétellel teljesíthetők.**

- **MÉDIA-KOMMUNIKÁCIÓ CSOPORT**

Ajánljuk olyan humán érdeklődésű tanulóknak, akik jogi, tanári, bölcsész, művészeti pályára, kommunikáció szakra készülnek.

A képzés sajátossága: magasabb óraszámú magyar- és médiaoktatás. Magyar nyelv és irodalomból felkészítés emelt szintű érettségire, médiaismeretből középszintű érettségire.

A képzési rend egységes négy évre szóló program. **A követelmények csak a nem kötelező tanítási órákon való részvétellel teljesíthetők.**

4.2.1.3. Képzési sajátosságok az idegen nyelvi tagozatokon (négy évfolyamos képzések)

Az idegen nyelvi tagozatokat (angol és német tagozat) azoknak a diákoknak javasoljuk, akik érdeklődnek az idegen nyelvek iránt, az általános iskolai tanulmányaik során angol vagy német nyelvből kimagaslóan teljesítettek, de a tagozati nyelvből még nincs középfokú nyelvvizsgájuk (a tagozat kimeneti célja ugyanis a középfokú nyelvvizsgának elismert emelt szintű érettségi letétele). Terveik szerint felsőfokú tanulmányaikat bölcsész szakcsoportok vagy a gazdasági szakcsoporton képzelik el.

Kiemelt tárgyak az egyes csoportoknál részletezettek szerint: angol vagy német, valamint az alapozó képzési szakaszban matematika (9. évf.) és történelem (10. évf.).

A tagozatokra felvételi eredményeik alapján kerülnek a tanulók.

- **ANGOL TAGOZAT**

Ajánljuk az angol nyelvet már ismerő, jó nyelvértékű tanulóknak. Angol nyelvből előkészítés emelt szintű érettségire.

A képzés sajátossága: négy éven keresztül emelt szintű angol nyelvi képzés. Kilencedik és tizedik évfolyamon emelt óraszámú matematika, tizedik évfolyamon emelt óraszámú történelemoktatás.

A képzési rend egységes négy évre szóló program. **A követelmények csak a nem kötelező tanítási órákon való részvétellel teljesíthetők.**

- **NÉMET TAGOZAT**

Ajánljuk a német nyelvet már ismerő, jó nyelvértékű tanulóknak. Német nyelvből előkészítés emelt szintű érettségire.

A képzés sajátossága: négy éven keresztül emelt szintű német nyelvi képzés. Kilencedik és tizedik évfolyamon emelt óraszámú matematika, tizedik évfolyamon emelt óraszámú történelemoktatás.

A képzési rend egységes négy évre szóló program. **A követelmények csak a nem kötelező tanítási órákon való részvétellel teljesíthetők.**

4.2.1.4. Képzési sajátosságok az általános tagozaton (négy évfolyamos képzés)

Ajánljuk általános érdeklődésű, még bizonytalan pályaválasztási szándékú jó képességű tanulóknak.

Olyan kompetenciákat fejlesztünk elsősorban, amelyek nélkül semmilyen irányban és semmilyen szinten nem lehetséges sikeres kilépés a gimnáziumból (informatikai, anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs jártasság megszerzését elősegítő képzések).

Továbbtanulás vagy szakképzésben való részvétel bármely irányban lehetséges.

Tizenegyedik és tizenkettedik évfolyamon emelt- és középszintű érettségire felkészítő képzések széles kínálatából választhatnak a tanulók továbbtanulási terveiknek megfelelően. (A Helyi tantervben részletezettek szerint.)

4.2.1.5. Képzési sajátosságok az öt évfolyamos nyelvi előkészítő évválammal működő idegen nyelvi tagozatokon

Az öt évfolyamos idegen nyelvi tagozatokat (angol és német tagozat) azoknak a diákoknak javasoljuk, akik fokozottan érdeklődnek az idegen nyelvek iránt, az általános iskolai tanulmányaik során angol vagy német nyelvből kimagaslóan teljesítettek, de a tagozati nyelvből még nincs középfokú nyelvvizsgájuk (a tagozat kimeneti célja ugyanis a középfokú nyelvvizsgának elismert emelt szintű érettségi letétele).

A képzés célja:

- Az öt év során a tanulók felkészítése az emelt szintű érettségi vizsgára idegen nyelvből.
- Az informatikai ismeretek emelt szintű oktatásával magas szintű informatikai jártasság megszerzése. (lehetőleg ECDL – vizsgával és előrehozott érettségi letételével bizonyítva.)
- A kommunikációs kompetenciák magas szintű fejlesztése.
- A tagozati specializáció széles kínálatának megteremtésével 12-13. évfolyamon intenzív felkészítés a felsőoktatási tanulmányokra.

A képzés jellemzői:

A tanulók **öt éven keresztül** emelt szinten tanulják első idegen nyelvüket, középiskolai éveik során államilag finanszírozott képzésben szerezhetik meg emelt szintű érettségi letételével a diploma megszerzéséhez is szükséges nyelvvizsgát. Egy másik idegen nyelvből minimálisan középszintű ismereteket, magas szintű kommunikációs jártasságot szerezhhetnek. Emelt szintű informatikaoktatásuk 9-10. évfolyamon zajlik.

Kilencedik évfolyamon matematikából és anyanyelvből a tanulók azonos szintre hozása, készségfejlesztése folyik, így kiemelkedően jó alapkészségekkel, „homogén” csoportként kezdhetik meg tizedikben általános gimnáziumi tanulmányaikat, amely alapja a későbbi sikereiknek, és amelyre négy évfolyamos képzésben csak korlátozott lehetőségek vannak.

Az ide járó tanulók ezeken túl, 12-13. évfolyamon további tantárgyak közül választhatnak emelt szintű oktatást. Így elkerülik a korai specializációt: 17-18 évesen választhatnak érdeklődésüknek, továbbtanulási terveiknek megfelelő képzést, így intenzíven és sikeresen készülhetnek főiskolai-egyetemi tanulmányaikra választott tantárgyaikból.

A képzést kizárólag felsőoktatásba készülő tanulóknak ajánljuk! A követelmények csak a nem kötelező tanítási órákon való részvétellel teljesíthetők.

4.2.2. A képzés szakaszai, céljai

• Általános műveltséget megalapozó képzés (9-10. évfolyam)

Az alábbi pedagógiai és képzési célok kapnak hangsúlyt:

- a tanulók tudásának egységes szintre hozása,
- az általános műveltség alapjainak általános iskolában megkezdett megszerzése,
- A NAT 2007 kulcskompetenciáinak fejlesztése, elmélyítése
- a tanulók kiegyensúlyozott iskolai beilleszkedésének elősegítése,
- helyes tanulás-módszertani sémák elsajátíttatása,
- a választott szakirány megerősítése, a pályaaorientáció kezdete,
- a tehetséggondozás megkezdése, versenyeztetés,
- a komplex személyiségfejlesztés megkezdése.

- **Továbbtanulásra felkészítő intenzív képzés** (11 – 12 – 13. évfolyam)

Ebben a szakaszban kiemelten hangsúlyosak az alábbi pedagógiai és képzési célok:

- a választott szakirány további megerősítése, lehetőség a korrekcióra,
- intenzív felkészülés a közép-, illetve emelt szintű érettségire,
- részvétel országos tanulmányi versenyeken,
- felkészítés a továbbtanulásra,
- folyamatos komplex személyiségfejlesztés.

4.3. Képzési specialitások

4.3.1. A tagozatok kialakítása

A gimnáziumban **tagozatnak nevezük az azonos képzési rend szerint tanuló tanulócsoportokat**. Azoknál a tanulócsoportoknál, ahol speciális tagozati irány van megjelölve, kiemelt figyelmet fordítunk a Pedagógiai Programban és a felvételi tájékoztatóban megjelölt tantárgyak oktatására. A kiemelt figyelem egyrészt megmutatkozik a tantárgyak óraszámában (emelt szintű, de legalább emelt óraszámú oktatás), és a tantárgyak helyi tantervben rögzített magasabb követelményrendszerében. Törekszünk arra, hogy a tagozati tárgyaikból a tanulók nagyobb számban tegyenek emelt szintű érettségit, mint az általános tantervű oktatásban résztvevő társaik.

Tagozatokba a felvételi eljárás során megjelölt szándékaik és eredményeik alapján kerülnek a tanulók. A tagozatok osztályba sorolása az igazgató feladata.

A négy évfolyamos tagozatok kialakítása során törekszünk arra, hogy az átjárhatóságot biztosítsuk. Általános tantervű tagozatba kerülését a tanuló és gondviselője írásban kérvényezheti az igazgatótól. Tagozatok közti váltáskor a tagozatváltást az igazgató különbözeti vizsga eredményétől teheti függővé (annak megállapítására, hogy a módosítandó tagozat kiemelt tárgyaiból a tanuló képes-e a kapcsolódni a tagozat munkájába.)

A tanuló tagozatválasztása természetesen nem korlátozhatja a tanulót abban, hogy az iskola képzési kínálatából olyat is válasszon 11-12. évfolyamon, mely nem egyezik tagozatának profiljával.

Az öt évfolyamos tagozatok és a négy évfolyamos tagozatok nem átjárhatók. Négy évfolyamos tagozatba öt évfolyamos képzési rend szerint tanuló diák csak akkor kerülhet, ha évfolyamismétlő.

4.3.2. A hagyományos osztálykeretek felbomlása

A differenciálásból és specializálódásból következően a tanulók az első szakaszban (9-10. évfolyam) néhány, a tagozat profiljának megfelelő tantárgyból, idegen nyelvekből, testnevelésből nem a hagyományos osztálykeretben tanulnak, hanem csoportokban.

A tagozatok nem azonosak az osztályokkal, mivel az indítható osztályok számáról és típusairól (négy és öt évfolyamos) Pest Megye Közgyűlése évente közgyűlési határozatban rendelkezik.

4.4. Nem kötelező tanórai foglalkozások óraterve

A nem kötelező tanórai foglalkozásokra rendelkezésre álló órakeretet iskolánk az alábbiak szerint használja fel:

- ebből a keretből biztosítja az egyéni arculatát meghatározó tagozatok többletóra igényét;
- fedezi az idegen nyelvek magasabb óraszám-igényét; valamint
- lehetőséget ad fakultatív módon az egyéni érdeklődésnek megfelelő csoportos és egyéni képesség-, illetve készségfejlesztésre, tehetséggondozásra.

4.5. Tanórán kívüli tevékenységformák

4.5.1. Sportkör

A tanórán kívüli sporttevékenységet az Iskolai Sportkör (ISK) szervezi. A tanulók részvétele önkéntes. Az ISK feladatait –éves együttműködési megállapodás megkötése esetén– a Móricz Diáksport Egyesület (DSE) is elláthatja.

Diákjaink részt vehetnek az egyes sportágak szerint szerveződő –az ISK-n vagy DSE-n kívül eseti módon szerveződő– sportcsoportok munkájában is, vagy szabadon sportolhatnak.

4.5.2. Diákkör

Az egyes diákkörökhöz (például **színjátszókör, énekkar, filmklub**) a tanulók önkéntesen csatlakozhatnak.

4.5.3. Egyéb tanórán kívüli tevékenységformák

Iskolán belül:

- tanulmányi és más versenyek;
- műveltségi vetélkedők, versenyek;
- szabadidős programok;
- előadások meghívott előadókkal;
- rendhagyó órák.

Iskolán kívül:

- színház-, hangverseny-, mozi-, múzeumlátogatás, múzeumi órák;
- tanulmányi kirándulás;
- részvétel nemzetközi diákcserében;
- táborozás.

Az iskolán belüli foglalkozások, alkalmak térítésmentesek, az iskolán kívüli programok önköltségesek.

A fenti programokban való részvétel önkéntes.

4.6. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységformák

4.6.1. A tehetséggondozás iskolánkban

egyrészt azt jelenti, hogy

- különös figyelmet fordítunk azokra a tanulókra, akik korábban valamely területen sikereket értek el, ösztönözzük őket a magasabb követelményszint elérésére, a különböző versenyeken való részvételre, segítjük, támogatjuk felkészülésüket, másrészt
- az iskola differenciált képzési struktúrája, a csoportos oktatás, az emelt szintű képzés jó alapot nyújtanak ahhoz, hogy felfedezzük azokat az adottságokat, képességeket tanulóinkban, amelyek alapján továbbfejleszthetők, s amelyek alapján a legtöbb sikerélményhez juttathatók.

4.6.2. A tehetséggondozás tevékenységformái

- a tagozatok magasabb szintű követelményeinek teljesítése;
- felkészítés iskolai, megyei, országos versenyekre;
- egyéni foglalkoztatás;
- diákköri tevékenység;
- felkészítés emelt szintű érettségire;
- felkészítés nyilvános szereplésekre, előadásokra;
- pályaorientáció.

4.7. A szociális hátrányok, a beilleszkedési és magatartási zavarok, valamint a tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységi formák

4.7.1. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységi formák

- kedvezményes diákétkeztetés biztosítása;
- segélyezésben való közreműködés (javaslat önkormányzati rendszeres nevelési segélyre, egyszeri segélyre, étkezési hozzájárulásra);
- tankönyv-kölcsönzési lehetőség az iskolai könyvtárból;
- a számítógépek használatának tanórán kívüli biztosítása a könyvtárban pedagógus felügyelete mellett;
- egyéni beszélgetés (pedagógusokkal, osztályfőnökkel);
- kapcsolattartás a szülőkkel (felelőse az osztályfőnök), gyermekjóléti szolgálatokkal, nevelési tanácsadókkal (felelőse a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős);
- pályázati pénzforrások felkutatása nemzetközi kapcsolatokhoz, táborokhoz;
- mentálhigiénés programok;
- a gimnázium Közoktatási Intézményi Esélyegyenlőségi Tervében meghatározott aktuális feladatok végrehajtása, a terv rendszeres felülvizsgálata a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős koordinálásával.

4.7.2. Beilleszkedési és magatartási zavarok enyhítését segítő tevékenységi formák

- mentálhigiénés gondozás (osztályfőnök, egészségtan tanár, védőnői és iskolaorvosi szolgálat);
- önismereti foglalkozások szervezése;
- egyéni bánásmód, a pozitív megnyilvánulások megerősítése;
- együttműködés a szülőkkel (felelőse az osztályfőnök);
- együttműködés a nevelési tanácsadókkal (felelőse a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős);
- az egészséges életmódra nevelés és a problémák megelőzése érdekében osztályfőnöki órán tanítjuk a helyes életvitel elveit.

4.7.3. Preventív tevékenységek

- szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzését segítő programok egészségtan órákon és tanórán kívüli (az éves munkarendben rögzített) programokon;
- a diákönkormányzat bevonásával diákprogramok, a megelőzést népszerűsítő projektek szervezése (diák-önkormányzati munkatervben rögzítve, felelőse a diák-önkormányzatot segítő tanár; pl. egészségghét);
- civil szervezetek bevonásával preventív programok szervezése (a Közoktatási Intézményi Esélyegyenlőségi Tervben rögzítettek szerint).

4.7.4. Társadalmi mobilitást elősegítő tevékenységformák

- pályaorientációs tevékenység folytatása (11-12-13. évfolyamon elsősorban osztályfőnöki órákon a továbbtanulásért felelős igazgatóhelyettes koordinálásával, a szabadidő-szervező bevonásával);
- a társadalmi mobilitás fogalmának és jelentőségének tudatosítása a tanórákon (elsősorban társadalomismeret, történelem, média és osztályfőnöki órán);
- a szabadidős programokon, tanulmányi kirándulásokon minden tanuló találkozzon a különböző szociális helyzetű – társadalmi helyzetű rétegek körülményeivel;
- az osztályfőnöki órákba illesztett illetlen órákon valamennyi tanuló sajátítsa el a társadalmi érvényesüléshez szükséges kulturált viselkedési formákat;
- valamennyi tanuló rendelkezzen a társadalmi érvényesülését segítő kulcskompetenciákkal.

4.7.5. Tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatását segítő programok

- tanulás-módszertani segítség (tanulásmódszertan tanár, szaktanárok);
- tanulás-módszertani foglalkozások szervezése;
- szakértői szakvélemény alapján indokolt esetben mentesítés egyes tantárgyak, tantárgyrészek értékelése alól, úgy hogy a tanuló vegyen részt a foglalkozásokon, kapjon szintjéhez illő feladatokat;
- szakértői szakvélemény alapján szükség esetén segédeszköz használatának engedélyezése/biztosítása törvényes keretek között;
- alkalmanként egyéni konzultáció;

- tagozatok (csoportok) közötti átjárhatóság biztosítása egyéni elbírálás alapján;
- a tanulási nehézségekkel küzdő és/vagy SNI-s tanulók integrált oktatási lehetőségének biztosítása;
- a tanulási nehézségekkel küzdő és/vagy SNI-s tanulók fejlesztő foglalkozásainak szervezése, koordinálása a nevelési tanácsadókkal együttműködve.

4.8. Tanulói jogviszony létesítése

4.8.1. Belépés az iskola 9. évfolyamára

A tanulói jogviszony a beiratkozással lép életbe. A 9. évfolyamra beiratkozhat az a tanuló, aki felvételt nyert, és rendelkezik a 8. évfolyam elvégzését igazoló bizonyítvánnyal.

A jelentkezés módját, időpontját a felvételi követelményeket a választható csoportokat FELVÉTELI TÁJÉKOZTATÓ című kiadványunkban évente megjelentetjük.

4.8.2. Belépés az iskola felsőbb évfolyamaira

Az iskola felsőbb évfolyamaira való beiratkozás elsődlegesen augusztusban lehetséges az igazgató döntése alapján. Tanév közben a gimnáziumba való felvételtől az igazgató dönt a következő megkötésekkel. Csak a következő esetekben lehetséges tanuló tanév közbeni felvétele:

- Jogszabály által kötelezővé tett esetben;
- Amennyiben a tanuló tanév közben a gimnázium beiskolázási területére költözött;
- Amennyiben a tanuló tanulmányi eredménye legalább jó rendű.

4.9. Az osztályba, csoportba sorolás elvei

A csoportba, illetve osztályba sorolásról – minden körülményt mérlegelve – az igazgató dönt az alábbiak alapján

- a jelentkezések, illetve a tanulók igényei szerint;
- a tanuló érdeklődése, illetve annak változása szerint;
- a tanuló elért teljesítmény alapján;
- az iskola lehetőségei, adottságai szerint;

Az osztályba, csoportba sorolást meghatározzák a 4.3.1 pontban foglaltak is.

5. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM

5.1. Az iskolai gyermekvédelem feladata

A kedvezőtlen szociális, gazdasági, családi és hétköznapi életviteli hatások a tanulók teljesítményében, viselkedésében is megnyilvánulnak. Közismert, hogy a kamaszkorú gyermekek érzékenysége, sebezhetősége minden más korosztályét meghaladja.

Fontos tény, hogy a középiskolai korosztályban különösen nehezen regisztrálhatók a szociális problémák.

Ezért különösen feladatunknak tekintjük:

- a fokozott figyelmet;
- az okok feltárását;
- a segítségadást és
- ha szükséges, a tanuló (illetve a család, a szülő) illetékes szakemberhez irányítását,
- jogszabályban meghatározott hatóságokkal való együttműködést.

5.2. A problémák megoldását segítő lehetőségek

- Alapos helyzetfelmérés elkészítése:
 - Az intézmény szociokulturális viszonyainak megismerése
 - Az egyéni szociális problémák feltárását segítő módszerek kialakítása és működtetése (pl. hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet diagnosztizálása);
- Közoktatási Intézményi Esélyegyenlőségi Terv elkészítése, megvalósítása;
- A szociális hátrányokat kompenzáló technikák, módszerek alkalmazása: helyzettisztázó egyéni beszélgetések, fejlesztő csoportok létrehozása, egyéni vagy csoportos felzárkóztatás, családokkal való kapcsolattartás, indokolt esetben családlátogatás, az iskolai gondozáson kívül a tanuló megfelelő intézménybe való irányítása, beutalása (ifjúsági pszichiátria, családsegítő központ, egészségügyi intézmények);
- Rendszeres gyermekvédelmi segélyek és egyéb segélykérelmek gondozása;
- gyámügyi eljárást igénylő problémák illetékes helyre juttatása;
- szociális hátrányokat kompenzáló pályázatok koordinálása (Útravaló Ösztöndíjprogram, Szentendrei Móricz Zsigmond Gimnáziumért Alapítvány pályázatai, támogatásai stb);
- súlyos esetben rendőrségi bejelentés.

5.3. A megoldást segítő személyek, intézmények

- Iskolán belül:

Pedagógus munkakörben: igazgató, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnökök, szaktanárok

Egyéb munkakörökben: iskolaorvos, védőnők

- Iskolán kívül:
 - lakóhely szerinti polgármesteri hivatal (gyámügyi hivatal)
 - családsegítő központ,
 - egészségügyi intézmények,
 - civil szervezetek,
 - rendőrség.

6. A SZÜLŐ, TANULÓ, PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

A tanulói személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülők és a pedagógusok koordinált, aktív együttműködése. Iskolánk életét a tanulókkal és a szülőkkel együttműködve alakítjuk.

Célunk, hogy a szülők és tanulók elégséges információt kapjanak iskolánk nevelési-oktatási koncepciójáról, működésének eredményeiről és problémáiról; folyamatos kapcsolattartással, a szülők és tanulók igényeinek és véleményének figyelembevételével fejlesszük oktató-nevelő munkánkat a kölcsönös bizalom jegyében.

6.1. A szülőkkel való együttműködés

Együttműködésünk alapja a tanulók iránt érzett közös nevelési felelősség, megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység.

- Az együttműködés módszerei:
 - felvételi tájékoztató című kiadványunkkal segítjük a nyolcadikos tanulók iskolaválasztását;
 - beiskolázási szülői értekezleteket tartunk körzetünk általános iskoláiban;
 - a tanév elején írásos tájékoztatót (hírlevél) adunk ki a szülőknek az iskola eredményeiről, az iskolai élet eseményeiről;
 - év elején a tanulók és szülők tantárgyanként tájékoztatást kapnak a követelményekről, a számonkérés formáiról és az értékelés elveiről;
 - rendszeres partneri elégedettségi vizsgálatot és igényfelmérést végzünk a szülők és a tanulók körében;
 - osztály- és iskolai szülői munkaközösségek működtetésének feltételeit biztosítjuk.
- Rendszeres kapcsolattartásunk formái:
 - szülői értekezletek;
 - az iskolai szülői munkaközösség (választmány) értekezletei;
 - fogadóórák;
 - írásos tájékoztatók az ellenőrzőben;
 - megbeszélések bármelyik fél kezdeményezésére;
 - iskolai ünnepélyek (tanévnyitó, tanévzáró, szalagavató ünnepély és bál, ballagás);
 - iskolai rendezvények (Móricz Gála, Reál Osztályok Találkozója, Humán Osztályok Találkozója, Nyelvi Osztályok Találkozója stb);
 - szülői rendezvények;
 - iskolaújság;
 - hírlevél;
 - iskolánk hivatalos honlapja

- A nevelőmunka segítésében a szülők részéről az alábbi közreműködési formákat várjuk el; tartjuk fontosnak:
 - aktív részvételt a szülői értekezleteken és iskolai rendezvényeken;
 - őszinte véleménynyilvánítást;
 - együttműködő magatartást;
 - a nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását;
 - érdeklődő, segítő hozzáállást;
 - alkalmanként (lehetőség szerint) szponzori segítségnyújtást.
- Iskolánk a tanulók neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:
 - rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról;
 - rendszeres tájékoztatás az iskola eredményeiről, működéséről, az iskolai életről;
 - előadások szervezése tanulók és szülők számára meghívott szakemberekkel;
 - pályaorientációs tevékenység;
 - iskolapszichológus, iskolaorvos, védőnő szakmai segítségnyújtása;
 - szabadidős programok szervezése a diákok számára;
 - iskolán kívüli programok szervezése (tanulmányi kirándulás, külföldi diákcsere, sporttáborok, színház-, mozi-, hangverseny-, múzeumlátogatás szervezése stb.);
- A szülők és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:
 - a partneri igény- és elégedettségi vizsgálatok során felmerült fejlesztési lehetőségek megvalósítása;
 - közös rendezvények szervezése a szülők és pedagógusok részvételével;
 - a szülők tervszerűbb, rendszeresebb bevonása az iskolai nevelőmunkába (előadások tartása, intézménylátogatások szervezése, iskolai, iskolán kívüli programok segítése);
 - szülők szorosabb és rendszeresebb bevonása az iskolát segítő tevékenységekbe;
 - a személyes kapcsolatok, együttműködés erősítése.

6.2. A tanulókkal való együttműködés

Az együttműködés alapja a pedagógus vezető szerepének érvényesítése a kölcsönös bizalom jegyében, hogy minden diáknak személyisége optimálisan fejlődhessen.

Törekszünk tanítványainkkal jó kapcsolatot kialakítani: az igény- és elégedettségmérésen túl is lehetőséget adunk számukra véleményük kifejtésére (Szervezeti és Működési Szabályzatba, Házirendbe foglalt módon).

Az iskolai életben meghatározó szerepe van a diákönkormányzatnak. Munkájukat patronáló tanár segíti. A DÖK saját működési szabályzata alapján tevékenykedik.

A tanulók folyamatos tájékoztatása általános és szaktárgyi kérdésekről a tanítási órákon, hirdetőtáblákon és faliújságokon, az iskolarádióban és iskolaújságban, valamint a diákképviselők útján történik.

- A tanulók és az iskola együttműködésnek továbbfejlesztési lehetőségei:
 - partneri igény- és elégedettségi vizsgálatok során felmerült fejlesztési lehetőségek végrehajtása,
 - szabadidő-szervező pedagógus alkalmazásával a szabadidő hasznos eltöltésének megszervezése,
 - a diákönkormányzat működésének hatékonyabb segítése,
 - a tanár-diák kapcsolatok, az együttműködés erősítése;
 - az iskolai honlap interaktívvá tétele a tanulók bevonásával.

7. AZ ISKOLAHASZNÁLÓK KÖRÉT MEGHALADÓ KÖZSZOLGÁLATI FUNKCIÓK

- **Közétkeztetés**

Az iskolai menzán (létszám és időkorlátok figyelembevételével) lehetőség van vendégétkeztetésre térítés ellenében

- nyugdíjas dolgozóink;
- dolgozóink családtagjai;
- pedagógusok;
- diákcsoporthok;
- pedagóguscsoportok;
- testvérvárosi delegációk;
- iskolánkba hivatalból érkező vendégek

részére.

- **Sportlétesítmények bérbeadása**

Hétköznap 17.00 – 22.00-ig, hétvégén 8.00 – 20.00 óráig sportlétesítményeink (tornacsarnok, sportudvar, kondicionáló termek) rendeltetésüknek megfelelően (edzések, sportversenyek céljára) bérbe vehetőek. A bérleti díjakat az igazgató határozza meg -egyeztetve a gazdasági vezetővel- az éves költségvetési tárgyalás eredményei, a közüzemi díjak és bérköltségek alapján. A szerződéseket az igazgató köti meg, a gondnok ad tájékoztatást a bérleti feltételekről és készíti elő a szerződés aláírását.

8. TÁRGYI ÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEK

8.2. Tárgyi feltételek

A gimnázium jelenlegi épületét 1985 és 1988 között vette használatba. A viszonylag új építésű intézmény technikai adottságai biztosítják a napi működést, de rendkívül sok problémát is hárítanak fenntartójára.

Előnye az esztétikus külső, elegendő hely, a világos tantermek, a nagy és szépen gondozott udvar, a tágas, több részre osztható sportcsarnok. 16 osztályterem, 6 szaktanterem, 2 előadó, 4 kisterem, könyvtár, konyha és ebédlő, kiszolgáló helyiségek, szertárak, irodák, valamint egy 900 m²-es tornacsarnok, öltözők, sportpálya és parkosított udvar áll az oktatás szolgálatában.

A hátrányok egy része a rendkívül rossz minőségű kivitelezésből adódik: folyamatos működési zavarok jelentkeznek. Az épület törvényben előírt akadálymentesítése – tervezési okból– szinte megoldhatatlan.

Az iskola felszereltsége, eszközellátottsága összességében jónak minősíthető. A szertárak ellátottsága megfelelő. Húszezer kötetes könyvtár áll a diákok és a tanárok rendelkezésére. A kötelező eszköz és felszerelésjegyzék alapján folyamatos fejlesztésre van szükség.

Szertáraink és szaktermeink közül a legjelentősebb fejlesztést a számítástechnika igényli. Az iskolában bérelt vonali internet kapcsolat működik, saját levelező és WEB szervert üzemeltetünk. A tantermi gépekről a diákok is használhatják az Internetet. Legnagyobb anyagi terhet az informatikai eszközök napi szinten tartása jelenti. A digitális kulcskompetencia fejlesztéséhez szükséges feltételek csak korlátozottan biztosíthatóak (interaktív táblák, IKT-technológia hiánya miatt).

Az iskola épületében stúdió, büfé és orvosi rendelő is működik.

8.2. Személyi feltételek

Komoly értéket jelent a tantestület több tagjának kiemelkedő szakmai és pedagógiai felkészültsége, színvonalas munkája, pedagógusi elhivatottsága. Büszkéek vagyunk rá, hogy néhány kolléga nevét a szakma megye-, sőt országszerte ismeri. Vannak országos szakértő és vizsgáztató kollégáink, néhányan az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny versenybizottságának tagjai, többen rendelkeznek (nem nyelvszakosként) nyelvvizsga bizonyítvánnyal, mások rendszeres publikációikkal, kiemelkedő művészeti tevékenységükkel vívtak ki elismerést a városban. A tantestület nagy része mindennapi munkájához felhasználja számítógépes ismereteit. A tantestület tagjai rendszeresen vesznek részt a munkát hatékonyabbá tevő tréningeken, akkreditált tanfolyamokon, belső továbbképzéseken, a szakvizsgával rendelkező pedagógusok aránya a tantestületben egyedülállóan magas a térség más iskoláihoz képest.

A pedagógusok munkáját könyvtáros, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, szabadidő-szervező, iskolaorvos és védőnő is segíti.

A tantestület és a technikai személyzet létszáma teljes, a szakos ellátottság biztosított.

8.3. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

- Pedagógiai koncepciónk kialakításakor lényeges szempontnak tartottuk, hogy meglévő adottságainkhoz, lehetőségeinkhez igazítsuk terveinket.

A 11/1994. (VI. 8.) MKM-rendelet mellékletében kiadott **kötelező** (minimális) **eszközök és felszerelések** jegyzéke alapján megállapítható, hogy intézményünk rendelkezik a jogszabályban előírt minimális feltételekkel. Az intézményi eszközök listája megegyezik a jogszabályban nevesített eszközlistával. Az eszközök pontos számát, elhelyezését az intézményi leltár tartalmazza jogszabályban meghatározott módon.

9. KÖRNYEZETI NEVELÉSI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

9.1. Helyzetkép

9.1.1. Belső: az iskola

Az iskola épülete modern, az építészeti szabványoknak megfelelő. A sportolási lehetőségekhez nagy tornacsarnok áll a tanulók rendelkezésére. Az egészségügyi követelményeknek megfelelően biztosítottak a toalett-helyiségek és az étkezés előtti tisztálkodási lehetőségek. Az iskolának önálló konyhája van, így a menzai étkezés házon belül megoldott. Ezenkívül büfé és italautomata berendezések állnak a tanulók és az itt dolgozók rendelkezésére. A javításokat, felújításokat folyamatosan végzetik, baleseti veszélyek nincsenek. A természetes világításról megfelelő nagyságú ablakfelületek gondoskodnak. Nagy az iskola körüli zöld terület, szépen parkosított a közvetlen környezete.

9.1.2. Külső: a település és a régió, a helyi értékek

A városhoz kapcsolódó előnyök és hátrányok meghatározzák környezeti és egészségnevelési tevékenységünk lehetőségeit. Mivel Szentendre és környékének természetföldrajzi adottságai nagyon változatosak, így a természettel való kapcsolat kialakítása sok lehetőséget biztosít.

A régió történelmi és művészeti értékekben is rendkívül gazdag, ezért a Dunakanyar városainak kiemelkedő az idegenforgalma. Mindez a környezet- és természetvédelem különböző szintű problémáinak megoldását teszi szükségessé az itt élők számára.

9.2. Errőforrások

A környezeti és egészségügyi nevelési céljaink megvalósításához elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki.

9.2.1. Belső erőforrások

Humán erőforrások	Feladat, szerepkör
Iskolavezetőség	Támogatja a környezeti és egészségügyi nevelési programot. Anyagi forrásokat teremt. Ösztönző rendszert dolgoz ki.
Tanárok	Kidolgozzák és a tantárgyakba beépítve tanítják az egyes környezeti és egészségügyi tartalmakat. Tanórán kívüli programokkal is biztosítják a szükséges ismeretek megszerzését, képességek, készségek elsajátítását.
Iskolaorvos, védőnők	Tanulók, dolgozók egészségügyi vizsgálata. Tanulók felvilágosítása, tájékoztatása egészségügyi témákban.
Adminisztratív dolgozók	Támogatják a tanári munkát az egyes programok háttérének biztosításával (pl. hivatalos levelek, pénzügyi adminisztráció, pályázati elszámolások)
Technikai dolgozók	Karbantartás, takarítás stb.
Diákok	A tervezett programban sokoldalúan vesznek részt (hallgatóság, tevékeny szerepvállalás)
Szülők	Tevékeny részvétel a programokban, az ő szemléletük is formálódik, a környezeti nevelés túlmutat az iskola falain.

9.2.2. Külső erőforrások

Intézmény, szervezet	A kapcsolat formája, tartalma
Más közoktatási intézményekkel való kapcsolat	Nyílt napok, továbbképzések, szakmai együttműködés
Könyvtárak Művelődési központok	Segédanyagok biztosítása, előadások tartása
Nemzeti park, Botanikus kert, Vadaspark, Állatkert	Tájékoztatás, előadás, kirándulás
Gyárak, üzemek	Alkalmankénti kapcsolatok: látogatások, bemutatók
Média	tájékoztatás
Vöröskereszt	Tájékoztatás, tanfolyam tartása, verseny meghirdetése
Egészségügyi intézmények	Egészségügyi vizsgálatok Intézmény bemutatása, felvilágosítás, előadás tartása
Felsőoktatási intézmények	Nyílt napok, egyetemi hallgatók tanítási gyakorlata
Anyagi forrást biztosító kapcsolatok: Iskolafenntartó Országos pályázatok Alapítványi befizetések Vállalkozó szülők Alkalmi szponzorok	Kölcsönös együttműködés, finanszírozás

9.2.3. Tárgyi erőforrások

- szaktantermek, kísérleti eszközök
- ismerethordozók (kép- és hanganyag, folyóiratok, szakkönyvek, Internet, multimédiás anyagok)
- audiovizuális eszközök

9.3. Alapelvek, célok

9.3.1. Alapelvek, jövőkép, hosszútávú célok

A környezet-és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészségének fennmaradása érdekében cselekedjenek. Ennek eléréséhez a következő célok megvalósítását tartjuk szem előtt az iskolai élet valamennyi színterén, valamennyi tevékenységünket áthatva.

9.3.1.1. Általános célok, értékek

- az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészségének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítása, harmóniára törekvés
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése

9.3.1.2. Pedagógiai célok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- holisztikus és globális szemléletmód kialakítása
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése
- az állampolgári-egyéb közösségi-felelősség felébresztése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése
- a helyzetfelismerés, az ok-okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása, fejlesztése
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség fejlesztése
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése

9.3.2. Konkrét célok

Minden tantárgy tanításához a szaktanárok (munkaközösségek) kidolgozzák a helyi tanterv illetve a tanmenetek mélységében a környezeti/egészségügyi nevelési tartalmakat és azok megvalósítására használt tevékenységi formákat, módszereket, különös tekintettel a kétszintű érettségi követelményrendszerére.

Tantestületen belüli továbbképzés szervezése környezeti/egészségismereti témakörben

9.4. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

9.4.1. Tanórai keretek

Az egyes tantárgyak kiemelt környezeti/egészségügyi nevelési lehetőségei:

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat!
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását
- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére

A tanulóknál

- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékenyebbé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni

A tanulóknál

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- Legyenek képesek reális becslésekre
- Tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni

A tanulóknban

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait

Földünk és környezetünk

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket
- értsék meg, hogy a társadalomföldrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit

A tanulóknak

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség

Biológia

A tanulók

- váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére
- a megismerés komplexitása, egézségességére törekvés (középpontban az élő és élettelen természet konkrét valósága, a jelenségek, a táj és a környezet áll)
- természettudományos gondolkodás kialakításához megfelelő képességek kialakítása;
- környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatása
- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően
- ismerjék meg szervezetük sajátosságait és az életkorral kapcsolatos változásait

A tanulóknak

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség

Filozófia

A tanulók

- értsék meg, hogy a filozófia történetén keresztül megmutatható az ember és természet egységének megbomlása
- lássák, hogy milyen módon alakult ki az ember természet feletti uralomra- jutása
- érzékeljék, hogy hogyan alakult ki a mai társadalmak manipulált fogyasztása
- legyenek képesek követni az értékek alakulását a különböző történelmi korokban
- véleményezze az értékrend-változás negatív következményeit

- értsék meg, hogy csak akkor őrizhetők meg környezetünk életfeltételei, ha észszerűen használjuk azokat és tisztelettel közelítünk hozzájuk

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát
- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére
- Tudjanak példákat említeni a népi építészetről, díszítőművészetről hazai előfordulásaira
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket

Informatika

A tanulók

- ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre
- futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembevevő szimulációkat és statisztikai teszteket
- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait
- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások)
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével

- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit

Testnevelés és sport

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes

A tanulóknak

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását
- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására
- segítse az egészséges napi-heti-évszakos életritmus kialakulását

Emberismeret és etika

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk

A tanulóknak

- alakuljon ki az a szemlélet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért

Tánc és dráma

A tanulók

- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel
- természethez való érzelmi kötődése erősödjön a drámajátékon keresztül

Osztályfőnöki és egészségtan

A tanulók

- ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat
- ismerjék fel az empátia szerepét a másik ember megítélésében

A tanulóknak

- ösztönözze a helyes viselkedésmódok és a környezet-egészségvédő szokásrendek kialakítására
- segítse az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában

- segítse az őket veszélyeztető környezeti, társadalmi tényezők és azok elhárítási módjainak felismerésében

9.4.2. Tanórán kívüli lehetőségek

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

Lehetőségeink:

A környezet- és egészségvédelem jeles napjai.

A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő előadást szervezhetünk, vagy országos illetve helyi szervezésű akcióhoz csatlakozhatunk.

Tanulmányi kirándulás

Egy- vagy többnapos tanulmányút szervezése egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából.

Ellátogathatunk tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, arborétumokba, állatkertbe, múzeumokba.

Látogatást tehetünk: szeméttelenen, hulladékégetőnél, szennyvíztisztító telepen, papírgyárban, meteorológiai állomáson.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek

Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

Vízzennyeződés-mérő program

A biológia-kémia csoport tanulói megfigyeléseket végezhetnek a városi ivóvíz illetve a természetes vizek (Bükkös patak, Duna) állapotáról. A megszerzett tapasztalatok elemzésre, következtetésre és továbbgondolásra adnak lehetőséget.

Diák-önkormányzati nap

Az iskolai programnak mindig lehet környezet-egészségügyi része is.

Sport- és egészségnap

Az egész iskolát érintő sportbemutatók tartása, összekötve az egészséges táplálékok bemutatójával.

Előadások

A minden évben megtartott reál osztályok találkozója jó lehetőséget biztosít a tanulóknak a természet-, környezet- és egészségvédelem témában önálló, vagy kísérlettel egybekötött előadások tartására.

Szülői értekezletek:

Utalás a környezet-egészségvédelem néhány fontos elemére.

Hagyományok ápolása

Reál osztályok találkozója

Teremdíszítési verseny

Padok tisztítása szükség szerint

Tanév végi iskolameszelés

Végzős diákok faültetése az iskola udvarban

Szárazelem előírás szerinti gyűjtése, tárolása

9.5. Módszerek

9.5.1. Szempontok a módszerek kiválasztásakor

- alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- vonjanak be minél több tanulót
- az iskola keretein túl is legyenek hatással
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófapedagógiát
- a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- nyújtsanak sok élményt a tanulónak
- az érzelmeken át hassanak
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére

9.5.2. Alkalmazott módszerek

AKTÍV, KREATÍV MUNKA

- Természetvédelmi és fenntartási munkák
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Rend- és tisztasági verseny

KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

- Csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

TEREPGYAKORLATI MÓDSZEREK

- Egyszerű megfigyelések
- Célzott megfigyelések, mérések

MODELLEZÉS

- Hatásvizsgálatok
- Rendszermodellezés
- Előrejelző
- Működő modellek készítése, elemzése

RIPORT MÓDSZER

- Kérdőíves felmérés
- Direkt riportok
- Fotóriport

PROJEKT MÓDSZER

- Analízis – akció projektek

MŰVÉSZI KIFEJEZÉS

- Vizuális művészet a környezeti nevelésben
- Irodalmi alkotások
- Zene- és fotóművészet
- Népművészet
- Esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése
- A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

9.6. Taneszközök

Ismerethordozók tanulók és tanárok számára:

Növény- és állathatórozók, ökológiai (terep- és laboratóriumi) vizsgálatok elvégzéséhez

kiadványok, térképek (pl. turistatérképek), ismeretterjesztő kiadványok (nemzeti parkokról, tájakról, helyi értékekről), statisztikai zsebkönyvek

Szakmai-módszertani kiadványok, tanári kézikönyvek

Tárgyi eszközök:

Multimédiás segédanyagok, videofilmek.

Vízvizsgálati mérőkészletek (pl. környezetanalitikai koffer)

Mikroszkópok

Transzparens- és diasorozatok, faliképek, plakátok

9.7. Az iskolai környezet

Feladatunk a mindennapi iskolai élet „fizikai” és szellemi környezetének átalakítása a környezeti nevelési program szellemében. Fontos megtervezni az iskola mindennapi életének ezernyi mozzanatát, s azt, hogy ezeken keresztül hogyan válhat az iskola környezetbaráttá, miképpen alakíthatja az ott dolgozók és tanulók életmódját környezet-tudatosabbá.

Ehhez járulhatnak hozzá az alábbiak

- anyag- és energiatakarékos iskolaüzemeltetés
- pedagógusok, dolgozók példamutatása
- az iskolai menza egészséges táplálkozást segítő működése

9.8. Kommunikáció

Az **iskolán belüli** kommunikáció szerves része a szemléletformálásnak. Az iskolai élet környezetbaráttá alakítása közügy, minden ott élő közös ügye. Ezért fontos a tanórán kívüli ismeretterjesztés jobb kihasználása (faliújság, iskolaújság, iskolarádió).

Az **iskolán kívüli** kommunikációt használva elsősorban az Oktatóközpont a partnerünk, akitől rendszeresen kapjuk a Zöld Hírlevél című újságot.

Ugyanakkor fontosnak tartjuk a helyi médiával való kapcsolattartást, akiket jelentős programjainkról, aktuális rendezvényeinkről tájékoztatunk.

9.9. Minőségirányítás

A környezeti/egészségügyi nevelés sikerességét az iskolai minőségirányítási program részeként vizsgáljuk.

9.10. Továbbképzés

Az iskola keretet biztosít az önképzéshez, anyagi bázisával segíti a szakkönyveszerzést, a folyóiratok elérhetőségét.

A tantestület továbbképzésének megtervezésekor céltudatosabban kell figyelmet fordítani arra, hogy abban a környezeti nevelés elveinek és gyakorlatának fejlesztése is helyet kapjon.

9.11 A mindennapos testedzés programja

A helyi tantervben rögzített testnevelés órakereteken túl a tanulók számára tanóráikon kívül is gondoskodunk a mindennapos testmozgásról.

A mindennapi testedzést a tanulók kötelező testnevelés óráin túl az iskolai sportkör (a 4.5.1. pontban foglaltak szerint) foglalkozásaival és tömegsport órákkal látjuk el. A mindennapos testedzés keretein belül sportcsoportokat is működtetünk. A mindennapos testedzés biztosítására valamennyi tanítási napon 7. vagy 8. órától (a tornacsarnok elfoglaltságától függően) sportolási lehetőséget biztosítunk az érdeklődőknek, akik részt vehetnek a sportcsoportok munkájában vagy szabadon sportolhatnak.

Sportágak szerint létrehozott csoportok általában a:

- Labdarúgás
- Fiú kosárlabda
- Lány röplabda
- Fiú kézilabda

A sportcsoportok működéséről az igények felmérése után a testnevelő tanárok döntenek az igazgatóval történő egyeztetés után, az igazgató jóváhagyásával minden tanév szeptemberének második hetéig.

HELYI TANTERV

10. A Móricz Zsigmond Gimnázium évfolyamain tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai

A helyi tanterv ezen fejezete tartalmazza, hogy

- a gimnázium különböző évfolyamain és tagozatain mely tantárgyakat, mely óraszámokban tanulnak a tanulók;
- a tanulók számára mik a kötelező tanítási órák, melyek a kötelezően és szabadon választható tantárgyak, mely óraszámokban tanulhatják ezeket;
- a gimnázium teljes heti órafelhasználásának tervét, az óratervet.

A fejezet értelmezéséhez szükséges a Pedagógiai Program alábbi fejezeteinek ismerete:

- **4.2. – A gimnáziumi képzés szerkezete, szakaszai** (az öt és négy évfolyamos képzésben mely tagozatokon tanulhatnak a tanulók, melyek a tagozatok céljai és főbb követelményei, mely tagozatok követelményeinek teljesítéséhez szükséges a nem kötelező tanórákon való részvétel)
- **4.3 – A képzési specialitások** (itt található a tagozat meghatározása, a tagozati keretek és osztálykeretek összefüggései)

10.1 Fogalommagyarázat

Öt évfolyamos gimnáziumi képzés: A Kt. 28. § (4). bekezdése alapján a tanulók öt év során emelt szinten kötelesek tanulni a választott idegen nyelvet. A 9. évfolyamon (nyelvi előkészítő évfolyamon) emelt szintű informatikát tanulnak (tizedikben ezt emelt óraszámokban folytatniuk kell) a többi műveltségi területen készségfejlesztésük folyik. Rendes érettségi vizsgájukat a 13. évfolyam végén teszik le. Négy évfolyamos képzésbe a tanuló csak évfolyamismétlés miatt kerülhet.

Négy évfolyamos gimnáziumi képzés: A Kt. 28. § (1). bekezdésében meghatározott, két szakaszra tagolódó (9-10. és 11-12. évfolyam - ld.: 4.2.2. pont) gimnáziumi képzés. A tanulók 12. évfolyam végén teszik le rendes érettségi vizsgájukat.

Tagozat: Azonos képzési rend szerint tanuló tanulócsoport (ld.: 4.2. fejezet és 10.1. fejezet.). A tagozatokat az igazgató osztályba sorolja.

Osztály: A Kt. 3. sz. mellékletének II/1. pontjában meghatározott oktatásszervezési egység, mely azonos beírási naplóba kerülő, a tantárgyak jelentős részét 4 vagy 5 évig együtt tanuló tanulókból áll. A tagozatok osztályokban vannak elhelyezve, a kiemelt tantárgyak tagozati szintű oktatása miatt ezért csoportbontásra is szükség lehet. Az indítható osztályok számát Pest Megye Közgyűlésének határozata évenként határozza meg. 2004 óta a gimnázium 17 osztállyal működik. Az évfolyamok többségében négy osztály van, az egyik évfolyamon öt. Az egyik osztályban mindig öt évfolyamos képzést kell folytatni, a párhuzamosan beiskolázott 3 vagy 4 osztályban négy évfolyamos klasszikus gimnáziumi képzést.

Csoport: Az osztályoknál kisebb oktatásszervezési egység egy vagy több osztály tanulóiból szervezve. Létrejön az idegen nyelvi oktatás, a testnevelés oktatása, az érettségire felkészítő nem kötelező órák szervezése, a tagozatok többletóra igényének ellátása vagy a humán és reál tagozatok speciális képzési igényeinek ellátása kapcsán.

Kötelező tanítási óra: A gimnáziumi tanulók kötelező órája 9-10. évfolyamon 27,5 óra, 11-13. évfolyamon 30 óra egy héten a Kt. 52. §. 3. bekezdésének értelmében. Egyes tagozatok követelményei csak a nem kötelező órákon való részvétellel teljesíthetők!

Nem kötelező (választható) tanítási óra: A kötelező tanítási órákon túl a tanuló nem kötelező órán is részt vehet úgy, hogy

- olyan tagozaton tanul, ahol a tagozat követelményei csak nem kötelező órákon való részvétellel teljesíthetők. Ebben az esetben a beiratkozással vállalja, hogy ezeken az órákon –választása alapján- kötelező részt vennie.
- saját elhatározásából választ valamilyen többletórát (pl. érettségire felkészítő képzések közül).

A nem kötelezően választható órák száma korlátozott. A 243/2003. (XII.17.) Kormányrendelet 7. §. (1). bek. c) pontja alapján, a gimnáziumi évfolyamokon a nem kötelező órák száma nem lehet több négynél.

10.1. A GIMNÁZIUMBAN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, ÓRASZÁMOK ÉS ÓRATERVEK

10.1.1. A KILENCEDIK évfolyam óraterve – négy évfolyamos gimnáziumi képzés

9. évfolyam	Kötelező órák (óra/hét)	REÁL TAGOZAT		HUMÁN TAGOZAT		IDEGEN NYELVI TAGOZAT		ÁLTALÁNOS TAGOZAT
		műszaki - informatika csoport	biológia-kémia csoport	média-kommunikáció csoport	magyar-történelem csoport	angol nyelvi tagozat	német nyelvi tagozat	
Magyar nyelv és irodalom	3,5			+1 nyelvtan	+ 1 irodalom			
Történelem	2				+1			
Tánc és dráma	1							
1. idegen nyelv	3					+2	+2	
2. idegen nyelv	3							
Matematika	3	+ 1						+1
Informatika	2	+ 1						
Fizika	2	+1						
Biológia	0		+1,5					
Kémia	2		+1					
Rajz és vizuális kultúra	1							
Ének-zene	1							
Testnevelés és sport	2,5							
Osztályfőnöki	1							
Kötelező óraszám: Kt. 52. §. (3). bek. d).	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5
Tagozaton összes óra:	—	30	30,5	29	29	30	30	27*

*

Az alapóraszám kilencedik évfolyamon 27, tizedik évfolyamon 28. A Kt. 52. §. (3). bek. d) pontja értelmében két év átlagában 27,5 óra.

A nem kötelező óraszám felüli tanítási órák száma megfelel a 243/2003.(XII.17.) Kormányrendelet 7. § (1). bekezdésének c) pontjában foglaltaknak.

10.1.2. A TIZEDIK évfolyam óraterve – négy évfolyamos gimnáziumi képzés

10. évfolyam	Kötelező órák (óra/hét)	REÁL TAGOZAT		HUMÁN TAGOZAT		IDEGEN NYELVI TAGOZAT		ÁLTALÁNOS TAGOZAT
		műszaki - informatika csoport	biológia-kémia csoport	média-kommunikáció csoport	magyar-történelem csoport	angol nyelvi tagozat	német nyelvi tagozat	
Magyar nyelv és irodalom	4			+1 nyelvtan				
Történelem	2			+ 1		+ 1		
1. idegen nyelv	4					+1	+1	
2. idegen nyelv	3							
Matematika	3	+ 1						
Informatika	0	+ 1,5						
Fizika	2	+1						
Biológia	1,5		+1					
Földünk és környezetünk	2							
Kémia	2		+1					
Rajz és vizuális kultúra	0,5							
Ének-zene	0,5							
Művészetek	0			+1	+ 1			
Testnevelés és sport	2,5							
Osztályfőnöki	1							
Kötelező óraszám: Kt. 52. §. (3). bek. d).	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5
Tagozaton összes óra:	—	31,5	31	31	30	30	30	28*

* Az alapóraszám kilencedik évfolyamon 27, tizedik évfolyamon 28. A Kt. 52. §. (3). bek. d) pontja értelmében két év átlagában 27,5 óra.
A nem kötelező óraszám fölötti tanítási órák száma megfelel a 243/2003.(XII.17.) Kormányrendelet 7. § (1). bekezdésének c) pontjában foglaltaknak.

10.1.3. A TIZENEGYEDIK évfolyam óraterve – négy évfolyamos gimnáziumi képzés

11. évfolyam	Kötelező órák (óra/hét)	REÁL TAGOZAT		HUMÁN TAGOZAT		IDEGEN NYELVI TAGOZAT		ÁLTALÁNOS TAGOZAT
		műszaki - informatika csoport	biológia-kémia csoport	média- kommunikáció csoport	magyar-történelem csoport	angol nyelvi tagozat	német nyelvi tagozat	
Magyar nyelv és irodalom	4			+ 1				+ 1
Történelem	3							
Mozgókép-kultúra és médiáismeret	1			+ 1				
1. idegen nyelv	4					+1,5	+1,5	
2. idegen nyelv	3							
Matematika	3	+ 0,5						+0,5
Informatika	0	Vagy + 2						
Bevezetés a filozófiába	0							
Fizika	2	Vagy +1						
Biológia	2		Vagy +2					
Földünk és környezetünk	2							
Kémia	0		Vagy +1,5					
Rajz és vizuális kultúra	0,5							
Ének-zene	0,5							
Testnevelés és sport	2,5							
Osztályfőnöki	1							
Kötelező óraszám: Kt. 52. §. (3). bek. e).	30	30	30	30	30	30	30	30
Tagozaton összes óra:		30 (fizika választása esetén) 31 (informatika választása esetén)	31 (biológia választása esetén) 30,5 (kémia választása esetén)	30,5	30,5	30	30	30

* Reál tagozaton a műszaki-informatika csoport esetében Informatika VAGY Fizika, a biológia-kémia csoport esetében Biológia VAGY Kémia tantárgy közül kötelező választania a tanulónak!

10.1.4. A TIZENKETTEDIK évfolyam óraterve – négy évfolyamos gimnáziumi képzés

12. évfolyam	Kötelező órák (óra/hét)	REÁL TAGOZAT		HUMÁN TAGOZAT		IDEGEN NYELVI TAGOZAT		ÁLTALÁNOS TAGOZAT
		műszaki - informatika csoport	biológia-kémia csoport	média-kommunikáció csoport	magyar-történelem csoport	angol nyelvi tagozat	német nyelvi tagozat	
Magyar nyelv és irodalom	5			+1				
Történelem	3							
Mozgókép-kultúra és médiaismeret	0			+2				
1. idegen nyelv	5					+1	+1	
2. idegen nyelv	2							
Matematika	3,5	+ 1						+ 1
Informatika	0	(+3)						
Fizika	0	(+3)						
Biológia	2		(+2)					
Kémia	0		(+2)					
Filozófia	1							
Emberismeret és etika	1							
Társadalomismeret	1							
Testnevelés és sport	2,5							
Osztályfőnöki	1							
Kötelezően választandó:	---	2	2	0	2	2	2	2
Kötelező óraszám: Kt. 52. §. (3). bek. e).	30	30	30	30	30	30	30	30
Tagozaton összes óra:		30	30	30	30	30	30	30

* Reál tagozaton a zárójelben jelölt választási lehetőséggel nem kötelező élnie a tanulóknak.

10.1.5. Az öt évfolyamos német és angol nyelvi tagozatok óraterve (9 – 13. évfolyam)

Tantárgy	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
Anyanyelv és kommunikáció	3	0	0	0	0
Magyar nyelv és irodalom	0	3,5	4	4	5
Történelem	0	2	2	3	3
Mozgókép kultúra és médiaismeret	0	0	0	1	0
1. idegen nyelv (angol vagy német)	10	4 (+1)	5	5	5
2. idegen nyelv	3	3	3 (vagy választható 5)	3 (vagy választható 5)	2 (vagy választható 5)
Matematika	2	3	3	3,5	4,5
Informatika	4	2 (+1)	0	0	0
Filozófia	0	0	0	0	1
Fizika	0	2	2	2	0
Biológia	0	0	1,5	2	2
Kémia	0	2	2	0	0
Földünk és környezetünk	0	0	2	2	0
Tánc és dráma	0	1	0	0	0
Rajz és vizuális kultúra	0	1	1	0	0
Ének-zene	0	1	1	0	0
Emberismeret és etika	0	0	0	0	1
Társadalomismeret	0	0	0	0	1
Testnevelés és sport	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
Tanulásmódszertan	1	0	0	0	0
Célnyelvi civilizáció	0	0	választható 2	választható 2	0
Kötelező óraszám: Kt. 52. §. (3). bek. d) - e).	27,5		30		
Tagozaton összes óra:	27	30	30	29	28
Kötelezően választandó:	0	0	0	1	2

10.1.6. A 11-12 és 13. évfolyamon szabadon választható tantárgyak

Évfolyam	Tantárgy	Heti óraszám	A képzés célja	A képzés indoklása	
11. évfolyam (Négy évfolyamos gi, mnázium esetén)	12. évfolyam (Öt évfolyamos gi, mnázium esetén)	Matematika	2	Felkészítés emelt szintű érettségire	Kötelező érettségi tárgyak, választhatóságuk feltételeit megteremteni kötelező.
		Magyar nyelv és irodalom	2		
		1. és 2. idegen nyelv	2		
		Történelem	2		
		Kémia	1,5	Felkészítés emelt szintű érettségire	Tagozatokon oktatott tárgyak, a tagozatok működése miatt választhatóságuk feltételeit megteremteni szükségeszerű, min. két tantárgy esetében kötelező [100/1997. (VI.13) Korm.rendelet 4.§ (3). bek.].
		Fizika	1		
		Informatika	2		
		Biológia	2		
		Rajz és vizuális kultúra	2	Felkészítés középszintű érettségire	Az intézmény által felvállalt feladat, a 100/1997. (VI.13) Korm.rendelet 4.§ (3). bek. alapján.
		Célnyelvi (angol és német) civilizáció	2 (Mindkét típusú képzés esetén 11. évfolyamon!)		
12. évfolyam (Négy évfolyamos gi, mnázium esetén)	13. évfolyam (Öt évfolyamos gi, mnázium esetén)	Matematika	2	Felkészítés emelt szintű érettségire	Kötelező érettségi tárgyak, választhatóságuk feltételeit megteremteni kötelező.
		Magyar nyelv és irodalom	2		
		1. Idegen nyelv	0*		
		2. Idegen nyelv	3		
		Történelem	2	Felkészítés emelt szintű érettségire	Tagozatokon oktatott tárgyak, a tagozatok működése miatt választhatóságuk feltételeit megteremteni szükségeszerű, min. két tantárgy esetében kötelező [100/1997. (VI.13) Korm.rendelet 4.§ (3). bek.].
		Kémia	2		
		Fizika	3		
		Informatika	3		
		Biológia	2	Felkészítés középszintű érettségire	Tagozaton oktatott tárgy, emelt szintű tanítását a tárgy emelt szintű érettségijének alkalmazhatósága nem indokolja, valamint a rendelkezésre álló órakeret nem teszi lehetővé.
		Mozgóképkultúra és médiaismeret	2		
		Rajz és vizuális kultúra	2		
		Földrajz	2	Felkészítés középszintű érettségire	Az intézmény által felvállalt feladat, a 100/1997. (VI.13) Korm.rendelet 4.§ (3). bek. alapján.
		Célnyelvi (angol és német) civilizáció	2 (Mindkét típusú képzés esetén a12. évfolyamon!)		

*Valamennyi tanuló heti öt órában tanulja első nyelvét (emelt szintnek megfelelő óraszám): az emelt szintű érettségire felkészítést választók külön csoportban, emelt szintű tanterv követelményei szerint teszik ezt, míg a középszintű érettségire készülők ugyanezen óraszámban általános tanterv szerint tanulnak.

Az öt évfolyamos képzés első nyelvének oktatása eltér a négy évfolyamos tanulóképtől, így a táblázat „1. idegen nyelv” sorai nem alkalmazhatók erre a képzésre!

10.1.7.ÓRATERV A Móricz Zsigmond Gimnázium heti tanóra- felhasználása (17 osztály esetén)		9. évf. heti óraszám				Tanulócsoport száma	Tagozati többletóra	Összes óra 9. évf.					10. évf. heti óraszám				Tanulócsoport száma	Tagozati többletóra	Összes óra 10. évf.					11. évf. heti óraszám				Tanulócsoport száma	Tagozati többletóra és érettségi felkészítés óraigénye	Összes óra 11. évf.					12. évf. heti óraszám				Tanulócsoport száma	Tagozati többletóra és érettségi felkészítés óraigénye	Összes óra 12. évf.					13. évf. heti óraszám				Tanulócsoport száma	Tagozati többletóra és érettségi felkészítés óraigénye	Összes óra 13. évf.					Összes óra tantárgyanként
		4 évf. gimn.	5 évf. gimn.	4 évf. gimn.	5 évf. gimn.			4 évf. gimn.	5 évf. gimn.	4 évf. gimn.	5 évf. gimn.	4 évf. gimn.	5 évf. gimn.	4 évf. gimn.	5 évf. gimn.	4 évf. gimn.			5 évf. gimn.	4 évf. gimn.	5 évf. gimn.	4 évf. gimn.	5 évf. gimn.	4 évf. gimn.	5 évf. gimn.	4 évf. gimn.	5 évf. gimn.			4 évf. gimn.	5 évf. gimn.	4 évf. gimn.	5 évf. gimn.	4 évf. gimn.	5 évf. gimn.	4 évf. gimn.	5 évf. gimn.	4 évf. gimn.			5 évf. gimn.	4 évf. gimn.	5 évf. gimn.	4 évf. gimn.	5 évf. gimn.												
Magyar nyelv és irodalom	3,5	0	3	0	3	13,5	4	3,5	3	1	1	16,5	4	4	3	1	4	20	5	5	3	1	3	23	5	1	5	77,5																													
Történelem	2	0	3	0	1	7	2	2	3	1	2	10	3	2	3	1	2	13	3	3	3	1	2	14	3	1	3	47																													
Matematika	3	3	3	1	2	14	3	3	3	1	1	13	3	3	3	1	3	15	3,5	3,5	3	1	4	18	4,5	1	4,5	64																													
Angol nyelv, 1. nyelv	3	10	4	1	2	24	4	5	4	1	1	22	4	5	4	1	3,5	24,5	4	5	4	1	3	24	5	1	5	99,5																													
Angol nyelv, 2. nyelv	3	3	2	1	0	9	3	3	2	1	0	9	3	3	2	1	4	13	2	2	2	1	6	12	2	1	2	45																													
Német nyelv, 1. nyelv	3	10	2	1	2	18	4	5	2	1	1	14	4	5	2	1	3,5	16,5	4	5	2	1	3	16	5	1	5	69,5																													
Német nyelv, 2. nyelv	3	3	3	1	0	12	3	3	3	1	0	12	3	3	3	1	4	16	2	2	3	1	6	14	2	1	2	56																													
Francia nyelv	3	0	2	0	0	6	3	0	2	0	0	6	3	0	2	0	5	11	2	0	2	0	3	7	0	0	0	30																													
Fizika	2	0	3	0	1	7	2	2	3	1	1	9	2	2	3	1	1	9	0	2	0	1	3	5	0	1	0	30																													
Biológia	0	0	0	0	1,5	1,5	1,5	0	3	0	1	5,5	2	1,5	3	1	2	9,5	2	2	3	1	2	10	0	1	0	26,5																													
Kémia	2	0	3	0	1	7	2	2	3	1	1	9	0	2	0	1	1,5	3,5	0	0	0	0	2	2	0	1	0	21,5																													
Informatika	2	4	6	2	1	21	0	3	1	2	1,5	7,5	0	0	1	0	2	2	0	0	1	0	3	3	0	1	0	33,5																													
Földünk és környezetünk	0	0	0	0	0	0	2	0	3	0	0	6	2	2	3	1	0	8	0	2	0	1	2	3	0	1	0	17																													
Bevezetés a filozófiába	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	3	3	1	1	1	4																													
Emberismeret és etika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	3	3	1	1	1	4																													
Társadalomismeret	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	3	3	1	1	1	4																													
Tánc és dráma	1	0	3	0	0	3	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	4																												
Mozgóképkultúra és médiaism.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0	1	4	0	1	0	1	4	5	0	0	0	9																													
Testnevelés	2,5	3	4	2	0	16	2,5	2,5	4	2	0	15	2,5	2,5	4	2	0	15	2,5	2,5	4	2	0	15	2,5	0	0	61																													
Rajz és vizuális kultúra	1	0	3	0	0	3	0,5	1	3	1	0	2,5	0,5	0,5	3	1	2	4	0	0	1	0	2	2	0	1	0	11,5																													
Ének	1	0	3	0	0	3	0,5	1	3	1	0	2,5	0,5	0,5	3	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	7,5																												
Művészettörténet	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1																												
Célnyelvi civiliz. (német/angol)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2		2		0	4	2		2		0	4	0	1	0	8																													
Anyanyelv és kommunikáció	0	3	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3																												
Tanulásmódszertan	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1																												
Osztályfőnöki	1	1	3	1	0	4	1	1	3	1	0	4	1	1	3	1	0	4	1	1	3	1	0	4	1	1	1	17																													
					15	173					12	165,5					38,5	194					60	190			32,5	75																													

Egyéb felhasználható óra: kb. 35 óra. (mindennapos testnevelés kb. 8 óra, énekkar, tehetséggondozás, felzárkóztatás, szakkör, jelentkezők száma alapján érettségi felkészítésre több csoport stb.)

A kimutatás tervezet! Annak bemutatására alkalmas, hogy az intézményi órafelhasználás az engedélyezett fenntartói és törvényi óraszámokat nem lépi túl.

A gyakorlatban a 17. osztály minden évben más évfolyamon jelenik meg, más óraigénnyel.

11. A tanulók értékelésének rendszere

11.1. Az értékelés alapelvei

A teljesítményeket változatos módon, a tanulók pszichés sajátosságait, képességeit maximálisan figyelembe véve értékeljük az alábbiak szerint:

- a helyi tantervben megfogalmazott követelményekkel összhangban végezzük az értékelő munkát;
- az értékelést következetesen, sokszínűen, változatos eszközrendszerrel végezzük;
- figyelembe vesszük az adott szaktantárgyak érettségi követelményrendszerét, valamint a tanulók csoportjainak struktúráját, dinamikáját;
- törekszünk arra, hogy mérőeszközeink hitelesek és megbízhatóak legyenek;
- fontosnak tartjuk, hogy az értékelések fejlesztőek, megerősítőek és ne minősítőek legyenek;
- az értékelést nem tartjuk azonosnak az osztályzással;
- tapintatosan, pozitívan és etikusan értékelünk;
- törekszünk a folyamatos, rendszeres, kiszámítható és komplex (vagyis a pozitívumokra és negatívumokra kiterjedő) értékelésre;
- biztosítjuk a tanulási folyamatban részt vevő partnerek (diák, szülő) számára, hogy pontosan ismerhessék követelményeinket, az elbírálás kritériumait és az eredményeket;
- pontos visszajelzést adunk a szülők, tanulók számára a tanulók motivációjáról, viselkedéséről, ismereteinek mennyiségéről és mélységéről, együttműködési képességeiről, együttélési sajátosságairól, eszközhasználatáról, döntőképességéről, kreativitásáról, szabálytiszteltéről stb.

11.2. Az értékelés módjai iskolánkban

11.2.1. Kategorizált szöveges értékelés

11.2.1.1. A magatartás

Értékelésénél legfontosabb szempontjaink a közösséghez, annak tagjaihoz való viszony: az iskolai és iskolán kívüli viselkedés, megjelenés, a tanulónak önmagával és másokkal szemben támasztott igényessége, embersége, felelősségérzete és segítőkészsége.

A minősítésnél figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, a tanuló személyiségét és egyéniségét.

A magatartás minősítése lehet: példás, jó, változó, rossz.

A magatartás **példás**, ha

- a tanuló óra alatti munkája elősegíti annak eredményességét;

- a közösségi élet normáinak és a házirend szabályainak megtartásában és megtartatásában kifogás sem az iskolában, sem azon kívül vele szemben nem merül fel;
- eredményesen végzi közösségi munkáját, a közösségben szerepet vállal;
- felelősségérzete pozitív tettekben, kezdeményezésekben mutatkozik meg.

Jó, ha a tanuló

- az órán rendszeresen dolgozik, a munkát nem hátráltatja;
- a házirend szabályait megtartja, viselkedésére általában nincs panasz;
- a rábízott feladatot teljesíti, a közösségi életben szívesen vesz részt, annak határozatait végrehajtja, megbízható.

Változó, ha a tanuló

- a tanítási órán passzív és esetenként zavarja az óra menetét, munkáját;
- a házirend szabályait többször megszegi;
- tudatosan nem árt a közösségnek, de nem lehet rá számítani, megbízhatatlan.

Rossz, ha a tanuló

- a tanítási órát több alkalommal, figyelmeztetések ellenére is zavarja;
- a házirendet gyakran vagy súlyosan megsérti;
- a közösség érdekében munkáját nem hajlandó végezni, annak határozataival nem törődik.

11.2.1.2. A szorgalom

értékelésénél legfontosabb szempontjaink a tanulmányi munkához való viszony, a kötelességtudat, a felelősségvállalás, az érdeklődés és az önállóság. A minősítésnél figyelembe vesszük a diák személyiségjegyeit, egyéni képességeit, életkörülményeit, az életkori sajátosságokat.

A szorgalom minősítése lehet: példás, jó, változó, hanyag.

A szorgalom **példás**, ha a tanuló

- a tanítási órákra, feladatainak teljesítésére képességeihez képest jól készül fel;
- a tanórán céltudatosan, igényesen, folyamatosan dolgozik;
- kötelességtudó;
- általánosan nyitott vagy valamely területen átlagon felül érdeklődő;
- feladatait önállóan teljesíti

Jó, ha a tanuló

- tanulmányi munkája rendszeres;
- kellő irányítással jól teljesít;
- a rábízott feladatokat megbízhatóan elvégzi,
- készséges;

- érdeklődése főként a kötelező iskolai tananyagra irányul.

Változó, ha a tanuló

- felkészülése nem rendszeres;
- teljesítménye hullámzó, képességei alatt teljesít;
- figyelmetlen;
- kivonja magát a feladatvállalás alól;
- pontatlan;
- önállóan, de segítséget elfogad.

Hanyag, ha a tanuló

- tanulmányi munkáját elhanyagolja;
- képességeihez mérten folyamatosan alul teljesít;
- nem tekinti fontosnak a tanulást, többnyire érdektelen az iskolai munka iránt;
- közömbös számára az előbbre jutás;
- a rábízott feladatok elvégzésében nem megbízható;
- nem él a felkínált segítséggel.

A tanulók magatartásának és szorgalmának étékelésébe bevonjuk a tanulói közösséget is, de a végleges minősítésről a tantestület dönt félévkor és év végén.

9.2.1.3. A kategorizált szöveges értékelés egyéb formái

A tanulók pozitív vagy negatív irányban kiemelkedő tevékenységének értékelésekor alkalomszerűen használjuk. A tanulók elismerését és fegyelmezését az SZMSZ szabályozza.

11.2.2. Nem kategorizált szöveges értékelés

A differenciálás és személyiségfejlesztés elveit itt is érvényesítjük: folyamatosan értékeljük tanulóinkat (szóban vagy írásban) tájékoztató, segítő, orientáló, tanácsadó, korrigáló vagy elismerő szándékkal bármilyen tevékenységükkel kapcsolatban.

Az értékelés lehet:

- személyes vagy
- nyilvános (tanulóközösség, iskolaközösség, szülők előtti)

11.3. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

11.3.1. A számonkérés alapelvei

Világos, áttekinthető követelményeket támasztunk tanulóinkkal szemben. Az a törekvésünk, hogy diákjaink a tanulási folyamatban eredményesen, sikerélményekhez jutva vegyenek részt.

Közvetlen pedagógiai célunk a napi rendszeres tanulásra nevelés.

Iskolánkban a számonkérés

- tervszerű,
- konkrét (érdekeltek által elfogadott normarendszer alapján történik),
- megalapozott (megfelelő magyarázat, kellő gyakorlás előzi meg),
- ösztönző.

Szaktanáraink (a 9. évfolyamon kiemelten) figyelmet fordítanak az adott tantárgy hatékony tanulásának módszereire.

11.3.2. A számonkérés formái

- A számonkérés formája lehet:
 - írásbeli;
 - szóbeli;
 - gyakorlati.
- Az **írásbeli** számonkérés formái (a tananyag nagyságától és mélységétől függően) lehetnek:
 - röpdolgozat;
 - dolgozat (feladatlap; témazáró; házi dolgozat; kijelölt témakörből, tananyagból írt dolgozat; diagnosztizáló célú szintfelmérő osztályzat nélkül).
- A **szóbeli** számonkérés formái:
 - felelet (egy óra anyagából, tanegységnyi anyagból);
 - beszámoló (kijelölt tananyagból, egy témakörből);
 - kiselőadás (önkéntes alapon, egyéni felkészülés alapján);
 - memoriter.
- A **gyakorlati** számonkérést
 - testnevelés,
 - informatika és
 tantárgyakból alkalmazzuk.

A tantárgyi tudást ötfokozatú **érdemjeggyel** értékeljük.

A tanulók munkáját **félévenként minden tárgyból** a megszerzett érdemjegyek alapján értékeljük.

Az átfogó témákból, nagyobb témakörökből szerzett jegyeket hangsúlyosan vesszük figyelembe.

A félévi, év végi minősítéshez szükséges, hogy a tanuló tudásáról átfogó témakörökből is számot adjon.

11.3.3. A számonkérés követelményei

- Követelményeink a kimeneti követelményeknek (kétszintű érettségi vizsga, felvételi írásbeli és szóbeli) felelnek meg. Elvárjuk, hogy a tanulók
 - gondolataikat logikusan, szabatosan fogalmazzák meg;
 - helyesen alkalmazzák a tantárgyi szakkifejezéseket;

- helyesen alkalmazzák a konkrét helyzetnek megfelelő nyelvi eszközöket;
 - egyszerre fektessenek hangsúlyt a tananyagtartalom teljességére, a felépítettségére és igényes kifejtésére;
 - természetesen tekintsék, hogy a tanulási folyamatnak éppolyan lényeges része a számonkérés, mint az új anyag feldolgozása.
- Az értékelést az alábbiak határozzák meg:
 - a követelményekhez való igazodás;
 - a minimális szint meghatározása, valamint a közbülső szintek százalékokban megállapított határai;
 - a tantárgy és a feladat jellege;
 - az érettségi követelményeihez igazodó szóbeli és írásbeli számonkérési arány;
 - a tantárgy óraszámához igazodó, megfelelő számú érdemjegy biztosítása (félévenként minimum három jegy);
 - témazárás előtt a tanulónak ismernie kell a konkrét követelményeket, az értékelés szempontjait;
 - a képességekhez, illetve a választott szintekhez igazodó differenciálás a csoportok, osztályok között;
 - az egyes tanulók adottságainak, képességeinek figyelembe vétele;
 - az értékelésről, minősítésről a tanuló, a szülő folyamatosan tájékoztatást kapjon (lásd Házirend);
 - az ellenőrzés módjára vonatkozóan a szakszerűséget és a következetességet tartjuk fontosnak.

11.3.4. A tájékoztatás rendje

Valamennyi tantárgy év eleji bevezető óráján ismertetjük az általános és sajátos követelményeket.

A számonkérésről és az elért eredményekről az iskolai minőségirányítási programban található eljárásrend alapján tájékoztatjuk a tanulókat és a szülőket.

11.4. A tanulók tanórán kívüli teljesítményének értékelése

- Elveink

A fejlődő személyiség keresi a helyét a világban, igyekszik mindent és önmagát kipróbálni, közösségbe illeszkedni és ugyanakkor kitűnni. Ehhez nyújtunk segítséget, ha nem egyoldalúan (csak a tanulmányi teljesítmény oldaláról) értékeljük tanulóinkat, hanem a szabadidős, közösségi, iskolán kívüli tevékenységek felől is ismerjük őket.

Elfogadással, biztatással, differenciált értékeléssel segíthető a pozitív, elfogadó énkép kialakítása.

- Értékeljük:
 - nyilvános szereplést, előadást, bemutatkozást;
 - szaktárgyi versenyeken nyújtott teljesítményt;
 - a sportversenyeken nyújtott teljesítményt;

- a tantárgyokhoz lazán kapcsolódó versenyeken nyújtott teljesítményt;
- a művészeti tevékenységet;
- a diák-önkormányzati tevékenységet.
- Az elismerés kinyilvánítható:
 - szaktárgyi érdemjeggyel;
 - a magatartás minősítésénél;
 - a szorgalom minősítésénél;
 - az elismerés különböző írásbeli fokozataival, nyilvánosság előtti formáival;
 - a nyilvánosság előtti szóbeli elismerés különböző fokozataival;
 - könyv- és tárgyjutalommal;
 - oklevéllel.

11.5. Az értékelés dokumentálása

- A kategorizált szöveges értékelés formáit és az érdemjegyet, illetve osztályzatot
 - év közben a naplóban és az ellenőrzőben,
 - év végén a naplóban, bizonyítványban és a törzskönyvben rögzítjük.
- A nagyobb témakörökből, átfogó témákból szerzett érdemjegyeket a naplóba és ellenőrzőbe piros színnel írjuk be.

11.6. A magasabb évfolyamba lépés feltétele

A magasabb évfolyamba lépés feltétele az eredményes év végi bizonyítvány.

11.7. A tanulók írásbeli beszámoltatása

11.7.1 A közös követelmények ismertetése

A szaktanárnak a tanév első óráján tájékoztatást kell adnia a tantárgyi követelményekről és a számonkérések rendjéről.

1. Meghatározza az órákra szükséges taneszközöket, felszereléseket.
2. Tájékoztat a tananyag éves ütemezéséről,
3. valamint a számonkérések típusairól, várható ütemezéséről és a témazáró számonkérések számáról.
(szóbeli, írásbeli és gyakorlati számonkérések gyakoriságáról, számáról és jelentőségéről)
A témazárók számát, a szóbeli és írásbeli számonkérések arányát a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A jegyek dokumentálása, a dolgozatok bejelentése tekintetében a Házirend szerint járunk el.
4. Tájékoztat a számonkérések értékelési szempontjairól;
5. a számonkérések pótlásának a szaktanár által elvárt rendjéről;
6. egyéb -tantárgyaktól függő- speciális információkról.

11.7.2 Az írásbeli számonkérések formája és rendje:

Az írásbeli számonkérések lebonyolításával és javításával kapcsolatos formai követelmények

A témazáró dolgozat íratása történhet:

- dolgozat füzetbe (a munkaközösségi megállapodás szerint egységes méretű és típusú füzetbe)
- A/4-es lapra

A témazáró dolgozat fejlécén szerepelnie kell:

- dátum
- név, osztály
- cím, vagy sorszám
- továbbá:
- a kérdésenkénti elérhető maximális pontszám
- összes pontszám

A témazáró dolgozat javítása:

- piros tollal történjen
- a típushibák jelölése egységesen a munkaközösségi megállapodások értelmében történjenek
- a jó megoldásokat, válaszokat is pipával vagy szövegesen értékeljük, jelöljük
- a munkaközösségi megállapodás szerinti százalékos átváltást alkalmazzunk, ennek megfelelően egy jeggyel értékeljük
- az osztályzatokat kísérő szöveges értékelés csak pozitív, segítő és csak a tanuló teljesítményére vonatkozó legyen
- a javítás, osztályzat, értékelés egyértelmű legyen
- a dolgozatot minden esetben írjuk alá

A témazáró dolgozat kiosztásakor történjen:

- értékelés az egész osztály előrehaladására vonatkozóan
- javítás, hibák megbeszélése, szükség szerint írásbeli javítás

A dolgozatok íratásakor egységesen megköveteljük a rendezett külalakot.

A témazáró dolgozatokat legalább egy évig könnyen elérhető helyen, rendezetten tároljuk.

A munkaközösségek megállapodnak a témazáró dolgozatok javításáról, értékeléséről (szöveges értékeléséről is), közös követelményekről, szempontokról.

11.7.3. Az írásbeli beszámoltatások korlátai, az értékelésben betöltött súlya

Egy tanítási napon egy tanuló csak 1 témazáró dolgozatot írhat. Kivételes esetben akkor írhat maximálisan kettőt, ha az egyik témazáró a mindig csoportbontásban tanított idegen nyelvből van. Témazáró napján más tárgy, nem átfogó ismeretekből

való számonkérése lehetséges. A témazáró dolgozat dátumát a csoporttal a tervezett megírást 1 héttel megelőzően egyeztetni kell.

A témazáró dolgozatot kétszeres súllyal vesszük figyelembe, és a naplóban valamint az ellenőrzőben pirossal tüntetjük fel.

11.8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok célja a gyakoroltatás, elmélyítés, új anyag előkészítése.

A feladatkitűzés szólhat egységesen az egész csoportnak vagy differenciáltan a csoport egy részének.

A feladatvállalás a kitűzésnek megfelelően esetenként önkéntes is lehet, de az elvállalt feladat el nem végzésének hasonló következményei lehetnek, mint a kötelező feladatok elmulasztásának.

Feladattípusok

Szóbeli típusok

Felkészülés az előző órai tananyag, vagy nagyobb egység önálló szóbeli összefoglalására, lényegkiemelésre

Memoriter (elsősorban magyar irodalomból, idegen nyelvekből)

Kiselőadás

Írásbeli típusok

Napi feladatok begyakorlása

Új anyag bevezetésének előkészítése

Házi dolgozat

Kutatómunka összefoglalása

Az otthoni felkészüléshez előírt feladatok közlésének módja

Egyértelműen meg kell határozni az elvárásokat.

A házi feladat kitűzése, szükség szerinti értelmezése legyen az óraszervezés szerves része.

A feladatok kitűzésének korlátai

Az egyik óráról a másikra való felkészülés során a tanórán végzett anyaggal arányos mennyiségű otthoni feladatot kell kitűzni.

A nagyobb léptékű feladathoz arányosan hosszabb határidőt kell kitűzni. Az ilyen munkák előzetes egyeztetés alapján érdemjeggyel is értékelhetők.

Az adott napi írásbeli házi feladat el nem készítése nem büntethető elégtelennel.

11.9. Az egyes tantárgyi modulok értékelése és minősítése

Iskolánkban hagyományos évközi osztályzattal és félévi illetve tanév végi érdemjeggyel minősítjük:

- Tánc és dráma
- Mozgóképek és média
- Társadalomismeret
- Emberismeret és etika

Osztályzat illetve érdemjegy nélkül, szövegesen értékeljük az osztályfőnöki tantárgyba épített egészségtan modult.

11.10. Azon tantárgyak, tananyagok köre, amelyekből a tanuló teljesítményét nem kell írásban értékelni, illetve nem kell osztályzattal értékelni

- Nem kell sem írásban, sem érdemjeggyel értékelni a tanuló teljesítményét osztályfőnöki tárgyból.
- Nem kell érdemjeggyel értékelni a tanulók teljesítményét tanulásmódszertan tantárgyból a nyelvi előkészítő évfolyamon.

12. A tankönyvek kiválasztásának elvei

- a tankönyvválasztás igazodjon a tantárgyak differenciált követelményszintjéhez;
- feleljen meg a közép- és emelt szintű érettségi követelményeinek;
- feleljen meg a tantárgy helyi tantervének;
- tartalmilag legyen igényes, nyelvileg kifogástalan;
- tartalma és külleme (illusztrációk, tagolás, kiemelések) motiváló hatású legyen;
- a segédletek, példatárak, feladatgyűjtemények, atlaszok stb. tartalma lehetőleg több évről szóljon.

A tanulókat, illetve szüleiket személyre szóló tankönyvrendelési űrlap segítségével tájékoztatjuk a következő tanévben szükséges tankönyvekről. A tankönyvrendelés februárban zajlik.

Minden tanév végén tájékoztatjuk a szülőket

- az iskolai könyvtárban kölcsönözhető tankönyvekről,
- arról, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülők tankönyvvásárlásához.

13. A tanulók fizikai állapotának felméréséhez használt módszerek

Módszer	Évfolyam							
	fiúk				lányok			
	9	10	11	12	9	10	11	12
Medicin dob. hátra	x	x	x	x	x	x	x	x
Húzódás függésben	x	x	x	x				
Felülés 30 mp alatt	x	x	x	x				
Helyből távol ugrás	x	x	x	x	x	x	x	x
Korlátan tolódás	x	x	x	x				
Gyűrűn húzódás	x	x	x	x				
Fekvőtámasz	x	x	x	x	x	x	x	x
Fekvenyomás/1perces/	x	x	x	x				
Vágtafutás 20m	x							
Cooper – teszt	x	x	x	x	x	x	x	x
Függeszkedés		x	x	x				
Helyből hármas ugrás		x						
Vágtafutás 40m	x	x	x	x	x	x	x	x
Helyből ötös ugrás			x	x				
Saslendület			x					
Saslendület hátra				x				
4.ü. fekvőtám.30" alatt				x	x	x	x	x
Ugrókötélhajtás páros lábon					x	x	x	x
Törzsemelés hasonfekvésből					x	x	x	x
Kötélmászás					x	x	x	x
felülés 1'					x	x	x	x

14. Tantárgyak tananyaga és követelmények

7.1. A helyi tantervet tartalmazó tantárgyi füzetcsomagok (1. sz. melléklet)

7.2. A középszintű érettségi vizsga témakörei

Magyar nyelv:

- Ember és nyelv
- Kommunikáció
- A magyar nyelv története
- Nyelv és társadalom
- A nyelvi szintek
- A szöveg
- A retorika alapjai
- Stílus és jelentés

Magyar irodalom:

- Szerző, művek:
 - Életművek a magyar irodalomból
 - Portrék
 - Látásmódok
 - A kortárs irodalomból
 - Világirodalom
 - Színház és dráma
 - Az irodalom határterületei
 - Regionális kultúra
- Értelmezési szintek, megközelítések:
 - Témák, motívumok
 - Műfajok, poétika
 - Korszakok, stílustörténet

Történelem:

- Az ókor és kultúrája
- A középkor
- A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
- Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban
- Magyarország a Habsburg Birodalomban
- A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora
- A polgárisodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon
- Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig
- Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig
- Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig
- A jelenkor
- A mai magyar társadalom és életmód

Matematika:

- Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok
 - halmazelmélet
 - logika, logikai műveletek, fogalmak, tételek, bizonyítások a matematikába
 - kombinatorika
 - gráfok
- Számelmélet, algebra:
 - számfogalom
 - számelmélet
 - algebrai kifejezések, műveletek
 - hatvány, gyök, logaritmus
 - egyenletek, egyenlőtlenségek
- Függvények, az analízis elemei:
 - függvények, függvények grafikonjai, függvény-transzformációk
 - függvények jellemzése

sorozatok
Geometria, koordináta-geometria, trigonometria:
 alapfogalmak, pontthalmazok
 geometriai transzformációk
 síkgeometriai alakzatok, háromszögek, négyszögek, sokszögek, kör
 térbeli alakzatok
 kerület-, terület-, felszín- és térfogatszámítás
 vektorok
 trigonometria
 koordináta-geometria
Valószínűségszámítás, statisztika:
 leíró statisztika
 valószínűségszámítás

Idegen nyelv:

Személyes vonatkozások, család
Ember és társadalom
Környezetünk
Az iskola
A munka világa
Életmód
Szabadidő, művelődés, szórakozás
Utazás, turizmus
Tudomány és technika

Fizika:

Mechanika:
 a dinamika törvényei
 mozgások
 munka és energia
Hőtan, termodinamika:
 állapotjelzők, termodinamikai egyensúly
 hőtágulás
 összefüggés a gázok állapotjelzői között
 a kinetikus gázmodell
 termikus és mechanikai kölcsönhatások
 halmazállapot változások
 a termodinamika II. főtétele
Elektromágnesesség:
 elektrosztatika
 az egyenáram
 magnetosztatika. egyenáram mágneses mezője
 az elektromágneses indukció
 a váltakozó áram
 elektromágneses hullámok
 a fény
Atomfizika, magfizika
 az anyag szerkezete
 az atomszerkezete
 a kvantumfizika elemei
 az atommagban lejátszódó jelenségek
 sugárvédelem
Gravitáció, csillagászat:
 gravitáció
 a csillagászat elemeiből
Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek
 személyiségek
 elméletek, felfedezések, találmányok

Kémia:

Általános kémia:
 atomok és a belőlük származtatható ionok
 molekulák és összetett ionok

halmazok

a kémiai reakciók: a kémiai reakciók jelölése, termokémia, reakciókinetika, Kémiai egyensúly

reakciótípusok: proton-, elektronátmenettel járó reakciók

a kémiai reakciók és az elektromos energia kölcsönhatása

tudománytörténet

Szervetlen kémia:

az elemek és vegyületek szerkezete (az atom-, a molekula- és a halmazszerkezet kapcsolata)

az elemek és vegyületek fizikai tulajdonságai és ezek anyagszerkezeti értelmezése

az elemek és vegyületek kémiai sajátosságai

az elemek és vegyületek előfordulása

az elemek és vegyületek laboratóriumi és ipari előállításai

az elemek és szervetlen vegyületek legfontosabb felhasználásai

az elemek és vegyületek jelentősége

tudománytörténet

Szerves kémia:

a szerves vegyületek szerkezete és csoportosításuk

a szerves vegyületek fizikai tulajdonságai

a szerves vegyületek kémiai sajátosságai

a szerves vegyületek előfordulása

a szerves vegyületek jelentősége

a szerves vegyületek laboratóriumi és ipari előállításai

tudománytörténet

Kémiai számítások:

általános követelmények

az anyagmennyiség

Az Avogadro-törvény

oldatok, elegyek (százalékos összetételek, koncentráció, oldhatóság stb.)

a képlettel és reakcióegyenlettel kapcsolatos számítások

termokémia

kémiai egyensúly, pH-számítás

elektrokémia

Biológia:

Bevezetés a biológiába:

a biológia tudománya

fizikai, kémiai alapismeretek

Egyed alatti szerveződési szint:

szervetlen és szerves alkotóelemek: elemek, ionok; szervetlen molekulák; lipidek; Szénhidrátok;

fehérjék; nukleinsavak; nukleotidok

az anyagcsere folyamatai: felépítés és lebontás kapcsolata; felépítő folyamatok; Lebontó

folyamatok

sejtalkotók (az eukarióta sejtben)

Az egyed szerveződési szintje:

nem sejttes rendszerek: vírusok; önálló sejtek: baktériumok, egysejtű eukarióták; többsejtűség:

gombák, növények, állatok elkülönülése, sejtfonalak, teleptest és álszövet

szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak

viselkedés

Az emberi szervezet:

homeosztázis

kültakaró

a mozgás

a táplálkozás

a légzés

az anyagszállítás

a kiválasztás

a szabályozás, az idegrendszer általános jellemzése

az emberi magatartás biológiai-pszichológiai alapja

hormonrendszer, hormonális működések

immunrendszer, immunitás

szaporodás és egyedfejlődés

Egyed feletti szerveződési szintek:

populáció

életközösségek (élőhelytípusok)

bioszféra, globális folyamatok
ökoszisztéma
környezet- és természetvédelem
Öröklődés, változékonyság, evolúció
molekuláris genetika
mendeli genetika
populációgenetika és evolúciós folyamatok
a bioszféra evolúciója

Földrajz:

Térképismeretek
Kozmikus környezetünk
A geoszféra földrajza:
a kőzetburok
a levegőburok
a vízburok
a talaj
A földrajzi övezetesség
Népesség- és településföldrajz
A világ változó társadalmi-gazdasági képe:
a világgazdaság
a gazdasági ágazatok
A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országcsoportok és országok
Magyarország földrajza
Európa regionális földrajza
Az Európán kívüli földrészek földrajza
A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai

Ének-zene:

Énekelés és zenetörténet:
népzene
műzene:
középkor
reneszánsz
barokk
Bécsi klasszika
romantika
századforduló
XX. századi és kortárs zene
Zenefelismerés:
népzene
reneszánsz
barokk
Bécsi klasszika
romantika
századforduló
XX. századi és kortárs zene
Dallamátírás

Rajz és vizuális kultúra:

Alkotás:
vizuális nyelv
technikák
ábrázolás, látványértelmezés: formaértelmezés, térértelmezés, színértelmezés
megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás: kompozíció; érzelmek; folyamat, mozgás, idő; kép- és szöveg; vizuális információ; tárgyak és környezet
Befogadás:
a megjelenítés sajátosságai: vizuális nyelv, térábrázolási módok, vizuális minőségek, látványértelmezés, kontraszt – harmónia, kontextus
Technikák
vizuális kommunikáció: vizuális információ, tömegkommunikáció, fotó – mozgókép
Tárgy és környezetkultúra: forma és funkció, tervező folyamat, népművészet

Kifejezés és képzőművészet: művészeti ágak, műfajok, művészettörténeti korszakok és irányzatok, stílusjegyek, alkotások és alkotók, műelemző módszerek, mű és környezete

Informatika:

Információs társadalom:

- információs rendszerek az iskolában és a gazdaságban
- közhasznú magyar információs adatbázisok
- jogi és etikai ismeretek
- információs és kommunikációs technológiák a társadalomban

Informatikai alapismeretek – hardver:

- a számítógépek felépítése, funkcionális egységei, azok főbb jellemzői
- a számítógép üzembehelyezése

Informatikai alapismeretek – szoftver:

- az operációs rendszer és főbb feladatai
- az adatkezelés szoftver és hardver eszközei
- állományok típusai
- hálózatok működésének alapelvei, felhasználási területei

Szövegszerkesztés:

- szövegszerkesztő program kezelése
- szövegszerkesztési alapfogalmak
- szövegjavítási funkciók
- táblázatok, grafikák a szövegben

Táblázatkezelés:

- a táblázatkezelő használata, táblázatok felépítése
- adatok a táblázatokban
- táblázatformázás
- táblázatok, szövegek, diagrammok
- problémamegoldás táblázatkezelővel

Adatbázis-kezelés:

- az adatbázis-kezelés alapfogalmai
- adatbázis-kezelő program interaktív használata
- alapvető adatbázis-kezelő műveletek
- képernyő és nyomtatási formátumok

Információs hálózati szolgáltatások:

- kommunikáció az interneten
- weblap készítés

Prezentáció és grafika:

- prezentáció
- grafika

Könyvtárhasználat:

- könyvtárak
- információkeresés

Filozófia:

- Filozófiai problémák
- Filozófusok alapvető gondolatainak ismertetése
- Korszakok, irányzatok

Emberismeret, etika:

- Az emberi természet
- Az erkölcsi lény
- Az erkölcsi cselekedet
- Az etika megalapozása
- Az erények és a jellem
- Társas kapcsolatok
- Erkölc és társadalom
- Vallás és erkölcs
- Korunk erkölcsi kihívásai

Társadalomismeret:

TÁRSADALOMISMERET:

- A társadalmi szabályok

Jogi alapismeretek
az egyén és a jog
ügyeink intézése
ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK:
Intézményrendszer
A család és a felnőtté válás
Kultúra és közösség
A társadalmi viszonyok
társadalmi problémák
a helyi társadalom
Az új gazdasági és társadalmi világrend
Kultúra és globalizáció
hitek és remények
a technológiai-gazdasági fejlődés hatása a mindennapi életre
Az életmód alakítása
A növekedés határai
a fenntartható fejlődés
GAZDÁLKODÁSI ISMERETEK:
A vállalkozás, vállalkozó
A vállalkozások szerepe
A gazdasági környezet
A marketing alapjai
Vállalkozások finanszírozása
Fogyasztó a piacgazdaságban
Nemzetközi kereskedelem

Tánc és dráma:

Színház- és drámatörténet
színház- és drámaelmélet
színházi műfajok
drámajáték
mozgás, tánc- és mozgásszínházi ismeretek
bábjáték
beszéd, vers- és prózamondás
színháti gyakorlat

Mozgóképek és média:

A média a mindennapi életben:
társadalmi nyilvánosság
tájékoztatás és alkalmazás
a média és az életmód
A mozgóképek alapjai:
a képrögzítés és mozgásábrázolás
a technikai kép kettős természete
a látvány mozgóképi megszervezése
a szereplő
montázs
mozgóképi elbeszélés
A mozgóképek szövegértés, értelmezési szintek:
a médiaszövegek és a mozgóképek alkotások rendszerezése
a valóság ábrázolásához való viszony
a mozgóképek szövegek jelentése
A mozgóképek szövegalkotás:
egyszerű médiaszövegek megszerkesztése
Műfaj- és műismeret
a filmkultúra kettősége
műfaji jellemzők
Stílus- és műismeret:
korstílusok
szerzők és művek
az új magyar film a hatvanas-hetvenes éveken
a kortárs magyar film
A médiaszövegek befogadása, a média közönsége:

- sorozatelv
- a befogadást befolyásoló tényezők
- a sztár
- az új médiatechnológiák hatása
- A médiaintézmények:
 - a médiaszöveg mint termék
 - a médiaipar intézményei
 - a médiaipar ellenőrzése
- A reprezentáció:
 - a valóság sztereotíp és torzított megjelenítése a médiában
- Jellegzetes műsortípusok, médiaszövegek:
 - hírműsorok
 - reklám
 - folytatásos teleregény (szappanopera)

Testnevelés:

- Elméleti ismeretek:
 - magyar sportsikerek
 - a harmonikus testi fejlődés
 - az egészséges életmód
 - testi képességek
 - gimnasztika
 - atlétika
 - torna
 - ritmikus gimnasztika
 - küzdősportok, önvédelem
 - úszás
 - testnevelés és sportjátékok
 - természetben űzhető sportok
- Gyakorlati ismeretek:
 - gimnasztika
 - atlétika: futások, ugrások, dobások
 - torna: talajtorna, szekrényugrás, felemáskorlát, gerenda
 - ritmikus gimnasztika: gyűrű, nyújtó, korlát
 - küzdősportok, önvédelem
 - úszás
 - testnevelés és sportjátékok: kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, röplabda

15. A Pedagógiai Program személyi és időbeli hatálya

Jelen Pedagógiai Program a Móricz Zsigmond Gimnáziumban folyó nevelő és oktató munka alapvető dokumentuma, az intézmény valamennyi pedagógusára és tanulója számára alkalmazandó.

Az elfogadását és fenntartói jóváhagyását követően 2008. augusztusától lép hatályba felmenő rendszerben. (A program elfogadását követően beiratkozott kilencedik évfolyamok esetében lehet alkalmazni.)

A Program módosításáig vagy visszavonásáig érvényes. A program módosítandó a jogszabályi változások függvényében. Módosítható, ha azt a pedagógusok legalább fele írásban kéri.

16. A pedagógiai program nyilvánossága, megismertetésének és megismerhetőségének rendje

A Pedagógiai Program nyilvános dokumentum.

- Az intézmény minden alkalmazottjának ismernie kell a Pedagógiai Programot, különösen a pedagógus munkakörben dolgozóknak. Az érvényben lévő Pedagógiai Program megismerését a munkába állás hetében kell megkezdeni, lehetőleg a tanítási időszak megkezdése előtt. A program megismerésére a munkavállalónak maximálisan harminc nap áll rendelkezésére. A program megismerhetőségének biztosítása az igazgató felelőssége, a megismerés módszereinek és határidejének meghatározása a munkaközösség-vezető feladata, a program megismerésének felelőssége a munkavállalóé. Gyakornokokkal a Gyakornoki szabályzatban meghatározott módon történik a Pedagógiai Program megismertetése.
- A tanulók és szüleik az első iskolai héten az osztályfőnöki órákon, illetve a szülői értekezleten tájékoztatást kapnak a Pedagógiai Programról. Könyvtári példányt kölcsönözhetnek.
- Valamennyi iskolahasználó számára elérhető a Program egy példánya az iskolai könyvtárban, a tanári szobában és a diák-önkormányzati szobában. A munkaközösség-vezetők számára egy példányt az igazgatónak szintén biztosítani kell.
- Az iskolai honlapon bárki számára nyilvános a Pedagógiai Program.

17. Záró rendelkezések

Jelen pedagógiai programot a nevelőtestület a Kt. 44. §. (1). bekezdésének megfelelően 2008. április 2-án, nevelőtestületi értekezleten elfogadta. Az értekezletről jegyzőkönyv készült. A Pedagógiai Programról írásban véleményt nyilvánított a Szülői Munkaközösség és a Diákönkormányzat. A jegyzőkönyv és a véleményezések a Pedagógiai Program mellékletét képezik.

Szentendre, 2008. április 02-án

Kerezi Csaba
igazgató